

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

<u>Informationsnummer</u>	Indhold	Side
	I <i>Meddelelser</i>	
	.....	
	II <i>Forberedende retsakter</i>	
	Det Økonomiske og Sociale Udvalg	
	Forsamling af april 2000	
2000/C 168/01	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 85/611/EØF, 92/49/EØF, 92/96/EØF og 93/22/EØF med hensyn til udveksling af oplysninger med tredjelands«	1
2000/C 168/02	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Brugen af kollektiv og privat transport i byer og forstæder«	3
2000/C 168/03	Det Økonomiske og Sociale udvalgs udtalelse om: — »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om iværksættelse af et uddannelsesprogram for branchefolk inden for den europæiske audiovisuelle programindustri (Media — Uddannelse) (2001-2005)«, og — »Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om iværksættelse af et program til fremme af udvikling, distribution og markedsføring af europæiske audiovisuelle produktioner (Media Plus — Udvikling, distribution og markedsføring) (2001-2005)«	8

<u>Informationsnummer</u>	Indhold (fortsat)	Side
2000/C 168/04	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fordeling mellem medlemsstaterne af de tilladelser, der modtages i henhold til aftalerne mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Bulgarien og mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Ungarn om bestemte betingelser for vejgodstransport og om fremme af kombineret transport«	13
2000/C 168/05	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag om ændring af forordning (EF) nr. 1255/1999 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter«	16
2000/C 168/06	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag om fastsættelse af priser for landbrugsprodukter (2000/2001)«	17
2000/C 168/07	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets beslutning om Den Europæiske Flygtningefond«	20
2000/C 168/08	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om mobilitet i Det Europæiske Fællesskab for studerende, personer under erhvervsuddannelse, unge volontører, undervisere og erhvervslærere«	25
2000/C 168/09	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om europæisk samarbejde om evaluering af kvaliteten i skoleundervisningen«	30
2000/C 168/10	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Opfølgning af Verdenstopmødet om social udvikling«	34
2000/C 168/11	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Opfølgning af den fjerde internationale kvindekonference«	42

II

(Forberedende retsakter)

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 85/611/EØF, 92/49/EØF, 92/96/EØF og 93/22/EØF med hensyn til udveksling af oplysninger med tredjelande«

(2000/C 168/01)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 10. april 2000 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som oppegede Umberto Burani til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 5. april 2000.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 372. plenarforsamling, den 27. april 2000, med 103 stemmer for og 1 stemme imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Med direktiv 98/33/EF af 22. juni 1998⁽¹⁾ er der foretaget ændringer af artikel 12, stk. 3, i direktiv 77/780/EF⁽²⁾ (første bankdirektiv) og af direktiv 89/647/EF⁽³⁾ vedrørende kreditinstitutters solvensgrad, artikel 2, 5, 6, 7 og 8 og bilag II og III, samt af direktiv 93/6/EF⁽⁴⁾ vedrørende kapitalkrav til investeringsfirmaer og kreditinstitutter, artikel 2 og bilag II. De her omtalte ændringer vedrører reglerne for udveksling af fortrolige oplysninger inden for rammerne af samarbejdsaftaler med organer eller myndigheder, der på den ene eller anden måde er med til at styrke stabiliteten i finanssektoren.

1.2. Ovennævnte regler sigter mod at udvide mulighederne for udveksling af oplysninger. Udveksling af oplysninger var tidligere kun tilladt mellem tilsynsmyndigheder (og i visse tilfælde var det begrænset til EU-landene), men ovennævnte direktiv udvider mulighederne som nævnt i sidste del af punkt 1.1. Formålet er helt klart at bidrage til at skabe en overordnet ramme af oplysninger, så man bedre kan overvåge aktiviteterne i de virksomheder, der er omfattet af det andet bankdirektiv.

1.3. Kommissionen anfører (anden »betragtning« i det foreliggende direktivforslag), at disse regler af overensstemmelses-hensyn også bør gælde for organer, der ikke er omfattet af det andet bankdirektiv, men som under andre former driver finansielle aktiviteter, der er reguleret af andre direktiver: investeringsforeninger, der er omfattet af direktiv 85/611/EF⁽⁵⁾ og 93/22/EF⁽⁴⁾, og direkte forsikring bortset fra livsforsikring (direktiv 92/49/EF⁽⁶⁾ og 92/96/EF⁽⁷⁾).

⁽¹⁾ EFT L 204 af 21.7.1998.

⁽²⁾ EFT L 322 af 17.12.1977.

⁽³⁾ EFT L 386 af 30.12.1989.

⁽⁴⁾ EFT L 141 af 11.6.1993.

⁽⁵⁾ EFT L 375 af 31.12.1985.

⁽⁶⁾ EFT L 228 af 11.8.1992.

⁽⁷⁾ EFT L 360 af 9.12.1992.

1.4. Direktivforslaget tillader således medlemsstaterne at indgå samarbejdsaftaler med myndigheder i tredjelande, der kan tænkes at ligge inde med og udveksle oplysninger om den type virksomheder, der omtales i punkt 1.3, forudsat at der gives garantier for, at sådanne oplysninger er omfattet af tavshedspligt.

2. Bemærkninger

2.1. Som Kommissionen siger, falder direktivforslaget i tråd med den aktionslinje, der sigter mod at effektivisere overvågningen af og kontrollen med alle former for finansielle aktiviteter hos alle aktører. ØSU kan derfor kun erklære sig enig i forslaget og støtte Kommissionens initiativ.

2.2. ØSU ønsker dog at give udtryk for en vis undren, hvad angår listen over instanser i tredjelande, med hvilke der kan

udveksles oplysninger: ud over de anførte (tilsynsmyndigheder, likvidations- og konkursbehandlingsorganer og de dertil hørende tilsynsmyndigheder, revisorer osv.) ville det være på sin plads også at tilføje de organer, der bekæmper hvidvaskning af sorte penge. Det er indlysende, at de regler, der gælder for sådanne organer — og deres karakteristika, der adskiller sig fra kontrolmyndighedernes — kan gøre det vanskeligt at udveksle oplysninger. Imidlertid kunne man i visse tilfælde lade gode intentioner og den offentlige interesse veje tungere end rent formelle overvejelser og en restriktiv fortolkning af retsreglerne.

2.3. Tilføjjelsen af de ovennævnte organer ville tjene et dobbelt formål: på den ene side ville det give tilsynsmyndighederne rettidige oplysninger om forhold, som, hvis de opdages i tide, kan gøre det muligt at afværge katastrofale følger (jf. den famøse BCCI-sag), og på den anden side ville det — i visse tilfælde — bidrage til at bekæmpe den organiserede kriminalitet — et emne, som ØSU er i færd med at udarbejde en udtalelse om.

Bruxelles, den 27. april 2000.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Brugen af kollektiv og privat transport i byer og forstæder«

(2000/C 168/02)

Det Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 21. oktober 1999 under henvisning til forretningsordenens artikel 23, stk. 3, at afgive udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvises til ØSU's Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informations-samfundet, som udpegede Bill Tosh til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. april 2000.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 372. plenarforsamling den 27. april 2000 enstemmigt følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. ØSU har besluttet at afgive denne initiativudtalelse, fordi det er bekymret over den mere eller mindre udtalte grad af trafikale overmætning, der nu optræder i stort set alle byer og forstæder, den store trafikmængdes konsekvenser, de relativt tilfældige mønstre for anvendelse af privatbiler og den offentlige transports manglende evne til at dække behovet og reagere fleksibelt. Følgende elementer er særligt foruroligende:

- emissionernes og støjens tæthed på de mest tætbefolkede områder og deres indvirkning i form af forringet luftkvalitet for de borgere, der bor og/eller arbejder i de pågældende områder;
- de økonomiske konsekvenser i de tilfælde, hvor både transporttid og trafikpropper har øget transportomkostningerne, mindsket effektiviteten og rent faktisk skadet konkurrenceevnen;
- konsekvenserne for borgernes mobilitet i de tilfælde, hvor der skal bruges længere tid på transport til og fra arbejde, sociale aktiviteter og fritidsaktiviteter, og hvor de nuværende transportformer ikke er tilstrækkeligt effektive.

1.2. ØSU mener, at adgang til bytransport er en grundlæggende rettighed for alle borgere⁽¹⁾. I de tilfælde, hvor begrænsninger ikke kan undgås som følge af sociale, økonomiske, miljømæssige eller andre forhold, skal der i kompromisløsnin-gerne tages højde for behovet for at forbedre bymiljøet og samtidig skabe et miljø, hvor erhvervslivet kan være konkurrencedygtigt og trives side om side med borgerne, hvis livskvalitet skal forbedres mærkbart. Adgang til mobilitet er ikke nødvendigvis ensbetydende med ubegrænset anvendelse af privatbiler.

1.3. Med denne udtalelse vil ØSU gøre opmærksom på sine bekymringer og fremsætte en række bemærkninger og forslag, som der bør tages hensyn til, når man udformer transportpoli-tikken og budgetterne for næste udgiftsperiode, både i medlemsstaterne og — ikke mindst — i ansøgerlandene.

2. Baggrunden for den nuværende situation

2.1. ØSU erkender, at et kompliceret sæt af faktorer har været med til at skabe det nuværende billede af transport og trafikstrømme i byer og forstæder. Det gælder især:

- et voksende antal husstande med egen bil og tilbøjeligheden til at bruge bilen til personbefordring med de fordele, det nu en gang giver;
- fortidens synder med utilstrækkelige investeringer i infra-struktur og offentlig transport i visse medlemsstater, nogle gange som følge af manglende fremtidsorienteret planlægning. Logistiske styringssystemer for befordring af gods og personer bør optimeres i alle medlemsstater med henblik på at skabe reelle valgmuligheder i takt med efterspørgselens udvikling;
- den fysiske planlægnings karakter; med byfornyelseskon-cepter begynder man nu så småt at omdefinere bymiljøer, hvor planløs byspredning hidtil har været fremherskende. Det er afgørende, at man erkender de indbyrdes relationer mellem fysisk planlægning og transportplanlægning;
- øget velfærd i forskellige regionale bymiljøer, som baner vej for en livsstil med større valgmuligheder og dertil knyttede mobilitetskrav;
- frygten for den personlige sikkerhed i byområder, hvor den manglende tryghed underbygges af statistikker og undersøgelser, der peger på stigende kriminalitet;

(1) Se ØSU's udtalelse om »Tjenesteydelser af almen interesse«, EFT C 368 af 20.12.1999.

— den sparsomme plads, der er til rådighed, når der ikke kan ekspanderes ubegrænset. Prissætningsmekanismer og/eller skatteforanstaltninger vil være påkrævede for at sikre en balance mellem brug, efterspørgsel og udbud af veje eller skinnestrækninger.

2.2. ØSU konstaterer, at det er vanskeligt at måle den trafikale overmætnings omfang og karakter og de konsekvenser og omkostninger, der er forbundet med den. Der foreligger vurderinger fra forskellige interessegrupper, f.eks. Confederation of British Industry, der hævder, at de supplerende omkostninger for britisk erhvervsliv som følge af trafikale overmætning årligt beløber sig til 16 mia. £.

2.3. Man skal holde sig for øje, at trafikpropper ikke kun opstår som følge af overbelastede vejnet, der måske kun tegner sig for en tredjedel, om end næsten altid i byer og forstæder. Også f.eks. utilstrækkelig trafikstyring, vejarbejde, ulykker, særlige begivenheder, klimatiske forhold og offentlige demonstrationer skaber trafikpropper.

2.4. ØSU ved, at der nødvendigvis vil være forskel på løsningerne i forskellige regioners byområder, og at der ikke findes nogen universalløsninger. Derfor bør en lokal dialog i de enkelte regioner influere på beslutningsprocessen. I de følgende punkter vil ØSU kommentere en række vigtige punkter, som forekommer relevante, men det tilstræbes ikke at behandle hvert eneste aspekt udtømmende.

3. Trafikale aspekter

3.1. Den samlede aggregerede vækst i registreringen af nye køretøjer var i perioden fra 1960'erne til 1990'erne på 6 % årligt i medlemsstaterne, men er nu faldet til 4 %, og Kommissionen skønner, at væksten vil falde yderligere til 1-2 % i løbet af de næste ti år. Faldet er imidlertid ikke ensartet, og forskellene er markante. I lande med en stærk udvikling som f.eks. Grækenland, Spanien og Irland, kunne man i 1990'erne registrere en årlig vækst på 12 % i antallet af personbiler pr. 1 000 indbyggere. I Storbritannien og Tyskland lå den årlige vækst i antallet af biler på 4-6 % frem til 1997 (jf. bilaget).

3.1.1. Belægget for, at der skulle ske en udfladning af vækstkurven, når man når op på 500 biler pr. 1 000 indbyggere, er imidlertid langt fra overbevisende. Registreringen af køretøjer har udvist en vækst på 250 % gennem 30 år frem til 1999, og fremskrivninger på EU-plan tyder på en samlet vækst på 30 % fra i dag til år 2020. Den nuværende trafikale overmætning vil måske ikke udvikle sig til en total blokering, men er stadig en alvorlig sag, fordi europæere primært lever i byer og forstæder.

3.2. Når nye biler skal overholde strengere krav til emission af forurenende stoffer og CO₂ (for CO₂'s vedkommende 140 mg/km i 2008), vil både bilernes sikkerhedsstandarder og motorernes ydeevne blive bedre. Nedsatte emissioner af forurenende stoffer vil gradvist medføre en forbedret luftkvalitet i byområder, men den vil stadig ikke være tilfredsstillende.

3.3. Hertil kommer, at man ikke er sluppet af med de voksende støjgener og det lidet attraktive syn af gader med trafikkaos, især i udkantsoverområderne.

3.4. ØSU er meget bekymret over det kollektive transportudbud; i stedet for at foregribe både intercity-trafikken og trafikken inden for den enkelte by, tenderer de offentlige transportsystemer i praksis til at operere langs radiale ruter. Kun minibusser og taxaer synes at køre i overensstemmelse med efterspørgselen, og det er også derfor, det er så attraktivt at bruge bilen. Offentlige transportsystemer kunne også være mere fleksible og efterspørgselsstyrede. Man har stort set ikke benyttet de muligheder, der er for at investere i navigeringssystemer som GPS-lokaliseringssystemet og GALILEO med henblik på at forbedre den gennemsnitlige transporthastighed og forbedre tildelingen/prioriteringen af vejbaner til offentlig transport. Der findes dog eksemplariske tiltag, som i München, Torino, Zürich, Wien, Grenoble, København og Amsterdam.

4. Planlægning af arealanvendelsen

4.1. Byernes vækst har medført betydeligt mere komplicerede transportrutemønstre med meget trafik fra forstad til forstad, som ikke egner sig for offentlig transport ad faste ruter.

4.2. De beslutninger, der er truffet — eller ikke truffet — inden for den fysiske planlægning, har ført til en byspredning, som bidrager til og medfører længere transport til skoler, hospitaler, butikcentre og nye boligområder. Der er ringe forståelse af relationerne mellem aspekter som bydesign, tæthed, arealanvendelsens struktur, energiforbrug og mobilitet. Landsbymodellen eller dens urbane form med forskellige selvforsynende byområder bidrager imidlertid til kortere transportstrækninger og en væsentlig nedgang i anvendelsen af privatbiler.

Henstillinger

5. Miljøet

ØSU mener:

5.1. at der bør indføres meget strenge normer for luftkvaliteten og støjniveauet i byområder, og at afvigelser fra normerne skal takles med de mest egnede benchmarkingværktøjer;

5.2. at de ansvarlige for planlægningen i bykerne skal medtænke og mestre transportaspekterne, så de bliver en succesfaktor. Sikkerheden kan øges, ved at man i større omfang anvender kameraovervågning og nærpolti;

5.3. at man bør overveje at give en fortrinsstilling og/eller begrænse adgangen til de indre bykerner til offentlig transport og til lavemissionskøretøjer. Det samlede energiforbrug og emissionsniveau i køretøjernes levetid vil være det afgørende udvælgelseskriterium.

6. Trafikal overbelastning

ØSU mener, at EU bør tilskynde medlemstaterne til:

6.1. at fastlægge en fælles målestok til måling af trafikthed i byområder og fastsætte regionale mindstekrav til serviceniveauet for både offentlig og privat transport. Ved at sætte tal på de tilstræbte mål, såsom samfundsomkostninger, mobilitetsniveau, luftkvalitet og støjniveau, bidrager man til, at borgerne kan se initiativernes værdi;

6.2. at udbrede de bedste initiativer inden for udvikling af telematik⁽¹⁾ med henblik på en bedre forvaltning af vej- og banekapaciteten, både for bytrafikken og den gennemgående trafik;

6.3. at tilstræbe at tilvejebringe en interesse og et engagement i lokalsamfund for at tilskynde til og støtte en ændring af transportmønstrene til arbejde og skole for at sikre en mere afbalanceret udnyttelse af ressourcerne;

6.4. at sikre en god balance i tildeling af vejområder til alle brugere (biler, varevogne, busser, motorcykler, cyklister og fodgængere), fordele anvendelsen over en bredere daglig tidsramme og optimere tildelingen til offentlig transport;

6.5. at anvende mere sofistikerede leveringssystemer og -metoder i byområder og anvende logistikværktøjer til al varetransport;

6.6. at anvende de bedste anlægs- og overfladematerialer, der er råd til, og vedligeholde dem ordentligt. Vejbelægninger bør omfatte »intelligente« løsninger, så der tages højde for fremføring af offentlige forsyningstjenester;

6.7. at tilvejebringe mulighed for at tilbagelægge egnede strækninger til fods eller på cykel;

6.8. at vedtage og gennemføre prioriterede foranstaltninger, herunder særlige baner til køretøjer med mange personer og andre banestyringstiltag på motorveje, som kan være et alternativ til vejafgifter, idet de gør det lettere at fordele de begrænsede vejarealer til fordel for de mest effektive transportformer;

6.9. at overveje at indføre parkeringszoner med betaling og tidsbegrænset parkering;

6.10. at genoverveje muligheden for, at områder i de indre byer forbeholdes offentlig transport og/eller fodgængere i de tilfælde, hvor det er den eneste holdbare løsning.

7. Planlægning af arealanvendelsen

Det ville berolige ØSU meget, hvis regionerne

7.1. ville tage udviklingen og fornyelsen af byområder op til fornuftig overvejelse og gøre det muligt at sanere tidligere industrigrunde i periferien, så de bliver attraktive for nyinvesteringer;

7.2. satsede på at udvikle delområder og forstæder med blandede beboelses-, underholdnings- og fritidsfaciliteter, indkøbsmuligheder og generelle serviceydelser med henblik på at gendanne by- og forstadssamfund, der i vid udstrækning er »selvforsynende« og planlagt specifikt med offentlig transport for øje;

7.3. overvejede den fremtidige anlæggelse af indkøbs- og fritidscentre uden for byerne, især i »grønne områder« med motorvejsforbindelse, hvor det utvivlsomt fører til brug af privat bil, og hvor det er vanskeligt at servicere området med busforbindelser, så borgere, der ikke råder over en bil, er udelukket fra at bruge faciliteterne. Denne udvikling minder om den amerikanske byspredning med dens høje energiforbrug og miljøskadelige arealanvendelse. Tilstedeværelsen af lavprisbenzinselskaber i umiddelbar nærhed af disse fjertliggende indkøbscentre gør dem endnu mere tiltrækkende.

8. Grønne transportformer

ØSU mener, at medlemsstaterne kan opnå enkle og billige forbedringer ved:

8.1. at anlægge cykelstier og forbedre gangstier/fortove, der så vidt muligt er adskilt fra den motoriserede trafik;

⁽¹⁾ Se ØSU's udtalelse om »Transporttelematik i Europa«, EFT C 18 af 22.1.1996.

8.2. at opmuntre børn og forældre til at gå til fods, f.eks. til skole, når det ikke er forbundet med færdselsrisici;

8.3. at tilskynde arbejdsgivere til at indføre incitamenter/ »bedste praksis«-metoder, der får arbejdstagerne til at køre sammen eller anvende offentlig transport og ikke opmuntrer dem til individuel bilkørsel med firmaparkeringsfaciliteter. I Ile de France anvendes særlige orange billetter, som arbejdsgivere giver tilskud til.

9. Offentlig transport

I denne udtalelse fokuseres der på initiativer, der kan bekæmpe trafikale overmætning og forbedre mobiliteten. Følgende skal bemærkes:

9.1. ØSU har i tidligere udtalelser⁽¹⁾ påpeget, at offentlig transport af højere kvalitet er en forudsætning for, at mobiliteten kan forbedres, og at der nødvendigvis skal tages initiativer på det punkt.

9.2. Man må alvorligt overveje at indføre visse restriktioner, herunder klare lovgivningsforanstaltninger, for bilers adgang til de indre bykerner, samtidig med at man forbedrer »park and ride«-faciliteter, omend med undtagelser i særlige tilfælde. Andre former for intermodalitet, f.eks. »hybridløsninger« og nye former for bilejerskab, som man f.eks. ser det i Tyskland og Edinburgh, er også vigtige.

9.3. Der skal oprettes passende busforbindelser eller andre offentlige transportforbindelser, som tager højde for de mere komplekse rejsemønstre. Offentlig transport kan kun fungere effektivt, hvis der er tale om et system. Der er behov for koordinering og samarbejde mellem operatører og/eller transportmåder, hvis man skal tilbyde potentielle kunder den høje servicekvalitet, bilen giver dem.

9.4. Anlæggelse og efterfølgende overvågning af prioriterede veje og busbaner både i udkanten af og ind i selve byområdet ville sikre en mere pålidelig og forudseelig offentlig transport og dermed tilskynde til brug af offentlige transportmidler. Man kunne overveje at give gennemgående trafik på motor(trafik)veje i udkanten af byområder prioritet for at sikre en optimal anvendelse af disse veje.

(1) Se ØSU's udtalelse om »Udvikling af borgernes transportnet — Hvorfor det er vigtigt med en god lokal og regional personbefordring, og hvordan Europa-Kommissionen bidrager hertil« (KOM(1998) 431 endelig udg.), EFT C 138 af 18.5.1999.

10. Afsluttende bemærkninger

10.1. ØSU vil gerne pege på, at aktivitetsudfoldelsen i det 21. århundrede kræver bytransportløsninger, der afspejler, hvor og hvordan samfundet ønsker at positionere sig, idet faktorer som mobilitet, luftkvalitet og livskvalitet inddrages i hovedovervejelserne sammen med en bære- og konkurrence-dygtig industri. Man skal se på selektiv indførelse af afgifter for anvendelse af veje eller parkeringsfaciliteter til privatbiler i områder, hvor der er vedvarende trafikale overmætning og/eller alvorlig miljøforringelse, og hvor politiske, finansielle eller økonomiske forhold sætter grænser for vejkapaciteten. Sådanne områder omfatter både forretnings- og boligområder, historiske byer osv.

10.2. Man må ikke se bort fra public service-forpligtelser på transportområdet. Løsningerne skal sondre mellem bilejerskab og bilbrug, så man undgår at sortstemple bilkørsel, eftersom bilen spiller en stor rolle for transporten til og fra arbejde for bevægelsehæmmede og for personer, der bor i landområder, hvor der ikke findes offentlig transport, og man skal tage højde for de erfaringer af social karakter, der er knyttet til privatbiler. Af disse grunde vil det næppe føre til fair og effektive løsninger, hvis der sættes ensidigt på prissætningsmetoder.

10.3. ØSU vil også gerne påpege, at det økonomiske overskud, der skabes på lokalt plan, hvis/når vejafgifter vedtages, bør øremærkes til investeringer i transport i det pågældende lokalområde, så beskatningen sikrer det bredest mulige udbytte for alle bybrugere og hindrer, at midlerne bruges spredt til andre formål. Den tyske S-bane-model er et eksempel herpå.

10.4. Det tages alt for ofte blot for givet, at den offentlige transport er ukomfortabel, underudviklet, ikke tilstrækkeligt effektiv og ude af stand til at spille sin rolle som den primære transportform for personer. For at råde bod på dette skal der både udvises politisk vilje og oprettes offentlig-private partnerskaber til finansiering, så man kan sikre den fornødne opbakning til regionalt udviklet infrastruktur og investeringer i systemer, der samtidig passer ind i nationale og EU-planer, der samlet set fremmer miljøvenlig transport. Regionale fora, der har til opgave at styre den socioøkonomiske udvikling, bør være de ansvarlige styringsorganer. I den forbindelse støtter ØSU Kommissionens planer om at revidere forordning 1191/69 og indføre kvalitetskriterier for offentlig transport. Denne udtalelse skal også ses som et grundlæggende bidrag til den kommende revision af initiativet vedrørende borgernes transportnet. Man skal være særlig opmærksom på situationen i de central- og østeuropæiske lande.

10.5. Integrerede regionale planlægningsbeslutninger bør bygge på en nøje vurdering af den offentlige transportforsyning og -standard i de pågældende planers levetid og omfatte en grundig analyse af, hvilke brugsbegrænsninger og standarder der kan bibeholdes.

10.6. ØSU mener, at forskning i virkningerne af Internet-handel, telearbejde, længere transportstrækninger til fritidsakti-

viteter, just-in-time-levering og udviklingen af en social og miljømæssig bevidsthed i forbindelse med transport, især i byområder, vil være meget vigtig, hvis EU ønsker at lede den fremtidige politik i en positiv retning. Det ville være utænkeligt at lægge de »gamle« erfaringer til grund for transportinvesteringer i forbindelse med udvidelsen. Enhver risiko for, at der kunne udvikle sig en ustruktureret hypermobilitet, der fuldstændig blokerer vore største byområder, bør undersøges nøje og undgås.

Bruxelles, den 27. april 2000.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Motorisering

Antal personbiler pr. 1 000 indbyggere

	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	EU15	Index 1970 = 100
1970	214	218	194	26	70	234	133	189	212	197	160	49	155	284	214	184	100
1980	321	271	330	89	202	341	217	313	353	322	298	94	257	347	277	291	158
1990	388	309	447	171	309	466	227	483	480	368	387	187	389	421	360	401	218
1991	397	309	460	173	322	474	233	501	496	369	397	204	384	420	360	410	223
1992	400	310	471	177	336	476	241	518	512	373	410	205	384	414	360	418	227
1993	408	312	479	189	344	479	249	520	523	376	421	224	370	409	366	423	231
1994	422	312	488	199	351	478	262	540	540	383	433	242	368	409	372	432	235
1995	428	319	495	211	362	478	265	553	559	364	447	258	372	411	374	437	238
1996	435	330	500	223	376	477	272	571	558	370	458	277	379	413	388	447	243
1997	441	338	504	238	389	478	310	577	565	372	469	297	377	419	399	454	247

Kilde: Beregninger fra Kommissionens generaldirektorat for transport.

Det Økonomiske og Sociale udvalgs udtalelse om:

- »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om iværksættelse af et uddannelsesprogram for branchefolk inden for den europæiske audiovisuelle programindustri (Media — Uddannelse) (2001-2005)«, og
- »Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om iværksættelse af et program til fremme af udvikling, distribution og markedsføring af europæiske audiovisuelle produktioner (Media Plus — Udvikling, distribution og markedsføring) (2001-2005)«

(2000/C 168/03)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 6. marts 2000 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om de ovennævnte emner.

Det forberedende arbejde henvises til ØSU's Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informations-samfundet, som udpegede Bernardo Hernández Bataller til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. april 2000.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 372. plenarforsamling af 27. april 2000, følgende udtalelse, med 111 stemmer for og 1 hverken for eller imod.

1. Indledning

1.1. Informationssamfundets industrier og frem for alt den audiovisuelle industri er en af de økonomiske sektorer i EU, som har det største vækstpotentiale. Undersøgelser viser, at indtægterne på dette marked kan forventes at stige med 70 % frem til år 2005, hvilket alene for denne periode vil kunne føre til oprettelse af over 300 000 højt kvalificerede stillinger⁽¹⁾.

1.2. Den audiovisuelle sektors traditionelle struktur er under gennemgribende forvandling i takt med udviklingen inden for digitalisering, interaktivitet og teknologisk konvergens, som har givet mulighed for nye måder at skabe, producere og distribuere på og åbnet op for nye aktører, nyt indhold og nye tjenester samt nye former for direkte og afledt udnyttelse af produktionerne.

1.2.1. Disse fornyelser giver nye muligheder, der ikke fortrænger, men supplerer de bestående. Samtidig med det digitale fjernsyns stadig hurtigere udbredelse og fremkomsten af nye applikationer såsom online fjernsynstjenester, interaktivt tv, video on demand (VOD) eller elektronisk formidling i biografer har der også været fremgang for de mere traditionelle markedssegmenter såsom salg af videoer og produktion og fremvisning af spillefilm.

1.2.2. På denne baggrund tegner produktionen af audiovisuelt indhold sig til at blive et vigtigt område, hvor der kan skabes værdiforøgelse i det enogtyvende århundrede, og som kan styrke udviklingen af en konkurrencedygtig europæisk industri og dermed den økonomiske vækst i EU.

1.3. For at den audiovisuelle sektor kan fungere som lokomotiv for den økonomiske og industrielle udvikling må der findes en passende løsning på visse grundlæggende, strukturelle problemer. Nogle af disse problemer er fælles for den audiovisuelle industri som helhed. Dette gælder f.eks. nedgangen i indtægterne for hver udsendelse (publikum er spredt over flere kanaler) og internationaliseringen af udnyttelsesformerne. Derudover er den europæiske audiovisuelle sektor præget af andre svagheder:

- opsplitning i nationale eller regionale markeder, som medfører en ringe udbredelse af programmer på tværs af grænserne i Europa;
- få investeringer i planlægning og gennemførelse af audiovisuelle projekter og dermed lav rentabilitet og forringet investeringsevne;
- underkapitalisering i virksomhederne, hvilket svækker deres udviklingsmuligheder på internationalt plan.

1.4. Den europæiske audiovisuelle indholdsindustri befinder sig derfor i en svag position. Den er endnu ikke fuldt ud i stand til at klare en øget konkurrence på verdensplan, og det er derfor nødvendigt at udvikle finansieringsstrategier, som især fremmer denne industris evne til udvikling, integration, distribution og markedsføring på nationalt plan. Det er vigtigt, at de offentlige myndigheder støtter sådanne initiativer gennem særlige, supplerende økonomiske støtteforanstaltninger med det mål at øge antallet af producenter, især i de mest innovative markedssegmenter. Den europæiske produktions kvalitet — som kan forbedres gennem mere effektive uddannelsesforanstaltninger — samt evnen til at vinde fodfæste på et globalt marked og derigennem øge markedsandelen er de faktorer, som bedst kan sikre de europæiske indholdsproducenters eksistens og indkomstandel.

(1) Undersøgelse gennemført for Kommissionen af Norcontel Ltd., Economic Implications of New Communications Technologies on the Audiovisual Markets, endelig rapport, 15. april 1997.

1.5. Kommissionen har siden 1997 gennemført tilbundsående analyser af sin audiovisuelle politik især med henblik på de aktuelle og fremtidige følger af den digitale tidsalder. Som eksempel herpå kan nævnes Media II-programmet⁽¹⁾, kommentarerne til rapporten fra refleksionsgruppen på højt plan vedrørende den audiovisuelle politik⁽²⁾ og høringen af branchen i forbindelse med konferencerne i Birmingham (april 1998) og Helsinki (september 1999) samt grønbogen om konvergens mellem telekommunikationssektoren, mediesektoren og informationsteknologisektoren⁽³⁾.

2. Kommissionens forslag

2.1. Kommissionens forslag har til formål at skabe optimale vilkår baseret på en sammenhængende strategi og klare målsætninger, som fortsat kan bidrage til at afhjælpe den europæiske audiovisuelle indholdsindustri's vanskeligheder og give de europæiske operatører mulighed for at få en optimal placering på de nye markeder.

2.1.1. Den strategi, som støttemekanismerne til gavn for de europæiske aktører baseres på, skal være pragmatisk og tilpasses det audiovisuelle markedes behov med særlig vægt på strukturelle foranstaltninger. Disse støttemekanismer skal endvidere styrke den særlige værdi, der ligger dels i den fælles europæiske dimension, dels i medlemsstaternes kulturelle og nationale forskellighed.

2.1.2. På denne baggrund er det nødvendigt at:

- etablere et system til information om og opfølgning af det audiovisuelle markedes nye behov og udvikling samt et system til udveksling af erfaringer mellem medlemsstaterne for at udvikle effektive synergier;
- give den grænseoverskridende udbredelse af europæiske audiovisuelle produktioner en fortrinnsstilling inden for og uden for EU;
- sørge for komplementaritet og sammenhæng med andre EU-foranstaltninger, der indgår i en fælles strategi (programmer om almen uddannelse og erhvervsuddannelse, støtte til SMV og til informations- og kommunikationsteknologier, e-Europa-initiativet⁽⁴⁾, programmet »Et brugervenligt informationsfund« under det 5. rammeprogram for

forskning og teknologisk udvikling⁽⁵⁾, programmerne INFO2000 og MLIS, andre uddannelsesprogrammer som f.eks. Socrates og Leonardo, samarbejdet med institutioner som f.eks. Eureka⁽⁶⁾ osv.);

- sikre komplementaritet med den audiovisuelle politik på nationalt og regionalt plan og i højere grad tilgodese de særlige behov, der gør sig gældende for industrier i lande med ringe audiovisuel produktionskapacitet, eller som udgør et geografisk eller sprogligt begrænset område;
- koncentrere EU-indsatsen om de led i den audiovisuelle kæde, hvor støtten skaber den største værdiforøgelse (dvs. først og sidst i produktionsprocessen);
- foretage en passende og systematisk evaluering af støtten fulgt op af behørig justeringer og med prioritering af automatiske støtteordninger baseret på markedsresultaterne,
- iværksætte pilotprojekter, således at overbevisende resultater heraf kan danne grundlag for en omgående tilpasning af programmets vigtigste støttemekanismer⁽⁷⁾,
- udvide samarbejdet til tredjelande, der deler EU's mål for den audiovisuelle indholdspolitik.

2.2. Som under Media II vedrører de foranstaltninger, der planlægges inden for rammerne af programmet Media Plus, to forskellige aktionsområder: almen uddannelse og erhvervsuddannelse (traktatens artikel 150) og industri (traktatens artikel 157)⁽⁸⁾, som omfatter udvikling af projekter, produktion, distribution og markedsføring.

2.2.1. Der er således udarbejdet to forslag til Rådets afgørelse med det mål at gennemføre en politik, der er tilpasset markedsf forholdene og bevidst rettet mod optimering af de fordele, som den europæiske audiovisuelle indholdsindustri kan opnå ved at udnytte de teknologiske fremskridt.

2.2.2. Støttemekanismerne skal regelmæssigt evalueres og justeres. Kommissionen vil på dette grundlag i givet fald kunne foreslå supplerende aktioner til begge programmer.

(1) Jf. ØSU's udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om et program til fremme af udvikling og distribution af europæiske audiovisuelle produktioner (Media II), EFT C 256 af 2.10.1995.

(2) Den digitale tidsalder og den europæiske audiovisuelle politik, rapport fra refleksionsgruppen på højt plan vedrørende den audiovisuelle politik, Luxembourg, 1998.

(3) KOM(97) 623 endelig udg. og KOM(1999) 108 endelig udg.; jf. ØSU's udtalelse, EFT C 214 af 10.07.1998. Konklusionerne fra konferencerne i Birmingham og Helsinki er til rådighed på følgende sites: <http://europa.eu.int/eac> og <http://presidency.finland.fi>.

(4) e-Europa — et informationsfund for alle. KOM(1999) 687 endelig udg.

(5) ØSU's udtalelse om det 5. rammeprogram for FTU (1998-2002). EFT C 407 af 28.12.1998.

(6) Audiovisual Eureka er en paneuropæisk mellemstatslig organisation, som blev oprettet i 1989 med det mål at fremme den europæiske audiovisuelle industri. Den har 35 medlemmer (EU's medlemsstater, samt Kommissionen og Europarådet som associeret medlem).

(7) EFT C 343 af 11.11.1998, s. 10-16.

(8) Programmet Media II blev også baseret på to afgørelser fra Rådet: uddannelsesdelen af programmet (traktatens artikel 127) blev iværksat ved Rådets afgørelse 95/564/EF af 22. december 1995, EFT L 321 af 30.12.1995, s. 33; udviklings- og distributionsdelen af programmet (traktatens artikel 130) blev iværksat ved Rådets afgørelse 95/563/EF af 10. juli 1995, EFT L 321 af 30.12.1995, s. 25.

2.3. Hvad angår uddannelse (Media — Uddannelse) vedrører de foreslåede aktioner især:

- anvendelse af nye teknologier til produktion og distribution af tv-programmer af høj kunstnerisk værdi og med et stort kommercielt potentiale;
- inddragelse af udviklingsmulighederne på det europæiske og internationale marked;
- økonomisk og forretningsmæssig ledelse på europæisk og internationalt plan, herunder juridiske aspekter, produktionsfinansiering, markedsføring og distribution;
- teknikker til affattelse af især interaktive programmer til nye elektroniske distributionsmidler.

2.4. Udvikling og produktion af kvalitetsprægede audiovisuelle programmer, der kan skabe betydelige indtægter på et stigende antal medier, kræver store investeringer. De skal begynde allerede under projekternes forberedelse gennem en passende udvikling, hvor projektets gennemførlighed og produktionens forventede rentabilitet mht. produktionsomkostninger og kommercielle muligheder skal afgøres. Denne proces, som er almindelig inden for andre industrier, er stadig alt for begrænset ved audiovisuelle produktioner, hvilket ofte fører til, at projekter med ringe økonomisk levedygtighed sættes i produktion.

2.5. Støtte til distribution og markedsføring spiller en fremtrædende rolle i de foreslåede aktioner under programmet Media Plus, fordi disse led har direkte indvirkning på afskrivningen og forrentningen af investeringer, som er afgørende nødvendige, for at europæisk audiovisuelt indhold kan få en stærk placering på markedet. Dette indebærer navnlig, at der oprettes — og især udnyttes — et katalog af værker som spillefilm, fiktion, dokumentarfilm samt tegne- og dukkefilm, der kan bruges og genbruges ad forskellige kanaler og i forskellige formater.

2.6. De specifikke mål for støtten til promotion ligner generelt målsætningerne for støtten til distribution. Men mekanismerne på dette område — som er et supplement til dem på distributionsområdet — har til formål at forbedre europæiske produktioners og programmers adgang til europæiske og internationale markeder.

2.7. De aktioner, der iværksættes i henhold til afgørelsen om udvikling, distribution og promotion, skal være i overensstemmelse med traktatens konkurrenceregler, især reglerne om statsstøtte.

3. Generelle bemærkninger

3.1. ØSU støtter Kommissionens forslag, da der er tale om supplerende foranstaltninger, som fremmer udbredelsen af den fælles kulturarv, men påpeger dog, følgende:

- de finansielle midler, der er afsat til Media Plus-programmet, står ikke mål med de ambitiøse mål og ØSU anmoder derfor om forhøjelse af budgetmidlerne. I den audiovisuelle sektor er markedsmekanismerne utilstrækkelige på visse områder, idet den europæiske finanssektor normalt ikke investerer i denne sektor, fordi den ikke ønsker at påtage sig risici på de nævnte områder
- denne omstændighed bør fremhæves i forslaget, da det drejer sig om udbredelse af vor kulturelle identitet;
- det ville gavne sektoren, hvis den fik adgang til flere data vedrørende evalueringen af tidligere programmer, eftersom de foreliggende er utilstrækkelige;
- der bør lægges særlig vægt på teknologisk udvikling og innovation, og midlerne bør fordeles bedre;
- Kommissionen bør oprette et europæisk agentur for informationsssamfundet, som kan bidrage til koordineringen af de forskellige initiativer vedrørende konvergens på multimedieområdet.

3.2. Der er altså et reelt behov for vedtagelse af dette forslag, for det første fordi der ligger en værdiforøgelse i et sådant tiltag på EU-plan, for det andet fordi det vil fremme den frie grænseoverskridende udbredelse af de audiovisuelle produktioner og dermed styrke og forbedre dels den europæiske audiovisuelle produktions konkurrenceevne dels kendskabet til den europæiske kulturelle identitet, hvilket til fulde retfærdiggør en EU-indsats på dette område.

3.3. ØSU beklager dog, at forslaget ikke tager højde for, at den europæiske audiovisuelle industris betydning ikke kun beror på dens erhvervsmæssige betydning, men også på dens funktion som medie for udbredelse af Europas kultur og demokratiske værdier.

3.3.1. Bevidstheden om, at den audiovisuelle industri har en kulturel dimension, hvis produktion er unik i sin natur, er grunden til, at man i Europa traditionelt har fulgt en politik for de audiovisuelle medier, som sikrer en balance mellem:

- på den ene side retten til ytringsfrihed og information, som er indbygget i et demokratisk samfund;
- på den anden side beskyttelsen af almenvellet og hermed beskyttelse af børn og unge, bekæmpelse af racisme og fremmedhad, beskyttelse af privatlivets fred, udvikling af samfundsbevidstheden og sikring af pluralisme m.m.

3.4. Forslaget burde indeholde en evaluering af dets beskæftigelseskabende effekt. Den audiovisuelle sektor er en sektor med et stort vækstpotentiale hvad angår beskæftigelse, og Kommissionen bør altid tage målet om et højt beskæftigelsesniveau med i betragtning ved udformningen og gennemførelsen af EU-politikker og foranstaltninger.

3.5. Støtten til uddannelse bør bidrage til at fremme koordineringen mellem tekniske, erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner og universitetscentre, hvor der undervises i det teoretiske grundlag, samtidig med at det undgås, at støtten spredes for meget. ØSU håber, at de kriterier, der fastsættes for gennemførelsen, vil bidrage til den bedst mulige udnyttelse af programmerne og den tilhørende støtte, og at der vil blive lagt større vægt på den pædagogiske påvirkning af unge.

3.5.1. Under alle omstændigheder anser ØSU det for vigtigt, at der etableres en effektiv og varig kontakt mellem skolerne og interesserede virksomheder for at skabe balance mellem grunduddannelsen og faguddannelsen og sikre, at efter- og videreuddannelsen for de ansatte i den audiovisuelle sektor følger med tiden. I den forbindelse bør man udnytte de muligheder, der ligger i:

- fjernundervisning med anvendelse af ny teknologi og dens tilpasning til audiovisuel produktion;
- nye pædagogiske metoder, som den nye — og især digitale — teknologi giver mulighed for.

3.5.2. Passende erhvervsuddannelsesforanstaltninger kan forbedre jobegnethed og tilpasningsevne, fremme iværksætterånd — især gennem foranstaltninger til fremme af teknologisk innovation til gavn for SMV — og bidrage til lige muligheder for de øvrige aktører. Samtidig vil supplerende EU-foranstaltninger af denne art værne om den europæiske kulturelle og sproglige forskellighed.

Under alle omstændigheder bør man sørge for, at uddannelsen følger med udviklingen, og at der især lægges vægt på ungdomsrelaterede aspekter.

3.5.3. ØSU opfordrer desuden Kommissionen til at medtage foranstaltninger, der kan fremme kvinders aktive deltagelse inden for dette uddannelsesprogrammes anvendelsesområde og fremover sikre, at kvinderne bliver stærkere repræsenteret i sektoren, hvilket vil være positivt for dens udvikling.

3.6. Hvad angår foranstaltningerne til fremme af udvikling, distribution og promotion anser ØSU det for nødvendigt at styrke den europæiske audiovisuelle industri, lette de

selvstændige europæiske virksomheders markedsadgang og fremme de europæiske audiovisuelle virksomheder og deres produktioner og især selvstændige virksomheders adgang til markedet. Ligeledes er der behov for enhver foranstaltning, som kan forbedre publikums adgang til den europæiske audiovisuelle produktion gennem digitalisering og netværks-samarbejde på europæisk plan, især i uddannelsesmæssigt og pædagogisk øjemed. ØSU mener principielt, at aspekter vedrørende udviklingen af den audiovisuelle produktion bør prioriteres højere end distribution og promotion.

3.6.1. De foreslåede foranstaltninger til fremme af samarbejdet mellem distributører bør udbygges især gennem inddragelse af specialorganer såsom Eureka Audiovisual med henblik på gennemførelse af fælles initiativer, som opfylder programmets mål vedrørende promotion.

3.6.2. Der bør udvikles pilotprojekter inden for rammerne af e-Europa-initiativet for at harmonisere og koordinere de samlede foranstaltninger til fremme af investeringer i den audiovisuelle sektor og udnytte de eksisterende synergier mellem de forskellige støttemekanismer. ØSU understreger endnu en gang behovet for rapporter, som indeholder de data, der er nødvendige for, at man kan evaluere resultaterne af de nuværende instrumenter til fremme af den audiovisuelle industri, og disse resultater bør forelægges EU's øvrige institutioner og organer.

3.6.3. ØSU glæder sig over planerne om effektiv koordinering med andre foranstaltninger vedrørende nye teknologier især under det 5. rammeprogram, eftersom den europæiske produktions kvalitet er en afgørende forudsætning for at genvinde tilliden til forskningsprojekter under dette rammeprogram.

3.6.4. Der bør iværksættes effektive tilskyndelsesmekanismer til støtte for virksomheder, som indgiver ansøgninger vedrørende en samlet gruppe af projekter, idet automatiske støttemekanismer bør prioriteres, og der bør sikres størst mulig gennemslagskraft i foranstaltningerne.

3.6.5. ØSU mener, at man bør prioritere produktioner, som må formodes at have en længere kommerciel udnyttelsescyklus på de forskellige markeder. Med hensyn til programmernes udsendelse går ØSU ind for at fremme anvendelsen af undertekster, idet der bør tilstræbes ligevægt mellem respekt for værkets integritet og den kulturelle forskellighed, optimering af omkostningerne og efterspørgslen fra borgerne. Undertekster og synkronisering kan kombineres, således at der skabes en balance, som de teknologiske fremskridt gør det stadig nemmere at opnå.

4. Endelig beklager ØSU, at Kommissionen ikke har opstillet mere ambitiøse mål for programmet med hensyn til såvel budget som merværdi. Især understreges følgende:

— en konkret indsats på det kulturelle område for at fremme den europæiske kulturelle identitet og give den en politisk dimension kræver, at brugerne oplyses og gøres bevidste om den europæiske kulturs identitet, og at den audiovisuelle industri og medlemsstaterne bakkes op. Derfor bør Kommissionen oprette et europæisk agentur for informationsamfundet, som kan samordne de forskellige initiativer vedrørende konvergens på multimedieområdet.

— Et sådant agentur, som ØSU foreslog i forbindelse med Oulu-erklæringen⁽¹⁾, kan udgøre et ubureaukratisk forum for kompensation, samarbejde og koordinering mellem de forskellige områder lige fra produktion til distribution af rent europæiske produktioner ved at kombinere anvendelsen af støtte og de foreslåede investeringsfremmende mekanismer;

— det vil være hensigtsmæssigt at indføre andre støttemekanismer for den audiovisuelle sektor som for eksempel den garantifond, som Kommissionen i sin tid foreslog oprettet, men som nu er stillet i bero.

⁽¹⁾ Referatet af det 11. møde i Transportsektionen, Bilag II — CES 829/99 af 7. september 1999.

Bruxelles, den 27. april 2000.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fordeling mellem medlemsstaterne af de tilladelser, der modtages i henhold til aftalerne mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Bulgarien og mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Ungarn om bestemte betingelser for vejgodstransport og om fremme af kombineret transport«

(2000/C 168/04)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 10. april 2000 under henvisning til EF-traktatens artikel 71 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informations-samfundet, som udpegede Dethmer H. Kielman til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. april 2000.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 372. plenarforsamling den 27. april 2000 følgende udtalelse med 111 stemmer for, 1 imod og 1 hverken for eller imod.

1. Indledning

1.1. Den 7. december 1995 bemyndigede Rådet Kommissionen til at føre forhandlinger om en eller flere aftaler om vejtransport med Ungarn, Rumænien og Bulgarien for at løse problemerne for vejgodstransporten mellem Grækenland og de andre medlemsstater. Problemet skulle nu kunne løses ved udveksling af vejtransittilladelser.

1.2. Kommissionen tilstræbte i første omgang at indgå en multilateral aftale, men de tre lande foretrak at indgå særskilte aftaler. Disse aftaler udløber automatisk, når landene tiltræder EU.

1.3. Kommissionens forslag er baseret på »Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Bulgarien om bestemte betingelser for vejgodstransport og om fremme af kombineret transport« (KOM(1999) 666 endelig udg.). ØSU udtaler sig imidlertid udelukkende om Kommissionens »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fordeling mellem medlemsstaterne af de tilladelser, der modtages i henhold til aftalerne mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Bulgarien og mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Ungarn om bestemte betingelser for vejgodstransport og om fremme af kombineret transport« (KOM(1999) 667 endelig udg.).

1.4. Kommissionen er nået frem til en aftale med Ungarn og Bulgarien, mens det endnu ikke er lykkedes at nå til enighed med Rumænien. Derfor vedrører det foreliggende forslag kun Rådets afgørelse om indgåelse af aftaler med Ungarn og Bulgarien. Det er Kommissionens bestemte hensigt hurtigt at nå til enighed med Rumænien, fordi aftalerne med Ungarn og Bulgarien ellers vil have begrænset værdi i praksis.

1.5. Transporter udført i Østeuropa har til tider måttet bære urimeligt høje og ofte diskriminerende skatter og skattelignende afgifter. Derfor er det fastsat i aftalerne, at der kun må opkræves ikke-diskriminerende brugeravgifter eller vejafgifter, der er knyttet til brugen af infrastruktur. Selve transporten må ikke pålægges særlige skatter eller afgifter.

1.6. Det er udtrykkeligt fastsat i aftalerne, at kun køretøjer, der mindst opfylder EURO I-standarden, kan benytte tilladelse til kørsel gennem Bulgarien og Ungarn.

1.7. I forslaget til rådsafgørelse om at indgå aftalerne med Bulgarien og Ungarn anføres det, at de henholdsvis 13 000 og 12 500 tilladelser, som EU årligt får fra Bulgarien og Ungarn, skal fordeles mellem medlemsstaterne ved en særskilt parlaments- og rådsforordning. Formålet med det foreliggende forslag er altså at fordele tilladelse mellem medlemsstaterne.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Kommissionen anvender Ungarns transitstatistik som beregningsgrundlag for transittilladelsernes fordeling mellem medlemsstaterne.

2.2. Da EU's formål med forhandlingerne var transittkørsel mellem Grækenland og de andre medlemsstater via en korridor gennem Bulgarien, Rumænien og Ungarn, er de ungarske transitstatistikker mest relevante. Det skal imidlertid fremgå af statistikkerne, at et køretøj med bestemmelsessted i »de andre medlemsstater« er passeret gennem hele den korridor, der omfatter Bulgarien, Rumænien og Ungarn. Man skal være opmærksom på kørsel, der er passeret gennem Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og Forbundsrepublikken Jugoslavien.

2.3. De eksisterende ungarske statistikker gør det muligt at sondre mellem:

- det land, hvor turen er startet, og
- køretøjets indregistreringsland.

På grundlag af disse data kan man altså udvælge de ture, der

- starter i Grækenland og
- udføres af køretøjer, der er indregistreret i en medlemsstat.

2.3.1. Eftersom der foreligger ungarske transitstatistikker for de første tre kvartaler af 1998, og de er egnede til formålet, foreslår Kommissionen, at de lægges til grund for fordelingen mellem medlemsstaterne.

2.3.2. Da der ikke findes pålidelige statistiske data om transitkørslen, er ØSU enig i, at man vil få de mest relevante data ved at bruge de eksisterende ungarske statistikker for de første tre kvartaler af 1998.

2.3.3. Det skal i øvrigt understreges, at Rumæniens deltagelse er afgørende for, at korridoren mellem Grækenland og de andre medlemsstater kan fungere efter hensigten. I den forbindelse opfordrer ØSU Kommissionen til at gøre sit yderste for at videreføre forhandlingerne med Rumænien og tilstræbe en hurtig afslutning.

3. Særlige bemærkninger

3.1. På grundlag af de ungarske transitstatistikker konkluderer Kommissionen, at køretøjer, der er indregistreret i en af medlemsstaterne, tilsammen gennemførte 6 723 transitture gennem Ungarn med Grækenland som udgangspunkt i de første tre kvartaler af 1998. Heraf tegnede Grækenland sig for 6 646 transitture, dvs. næsten 99 %. For fire medlemsstaters vedkommende, nemlig Spanien, Irland, Luxembourg og Portugal, blev der slet ikke registreret nogen ture (se bilaget).

3.2. På grundlag af disse — foreløbige — data fastslår Kommissionen følgende: »Det anses ikke for hensigtsmæssigt at give cirka 99 % af tilladelserne til Grækenland«. ØSU mener, at man bør anvende objektive kriterier, som afspejler virkeligheden. ØSU henstiller derfor, at Kommissionen hurtigst muligt indhenter mere præcise oplysninger, der gør det muligt at danne sig et bedre billede af forholdene, så Grækenland kan behandles på lige fod med alle andre medlemsstater.

3.3. Kommissionens forslag går ud på at give hver medlemsstat et fast antal på 100 tilladelser (svarende til under en procent af det samlede antal tilladelser, der er til rådighed) og fordele de resterende tilladelser mellem medlemsstaterne i forhold til det antal transitture, der er gennemført gennem Ungarn i de tre første kvartaler af 1998.

3.3.1. Eftersom der er fire medlemsstater, der slet ikke har gennemført transitture i de tre første kvartaler af 1998, og derudover seks medlemsstater, der har gennemført mindre end 5 ture, må det foreslåede faste antal på 100 tilladelser pr. medlemsstat efter ØSU's bedste overbevisning være alt for højt. ØSU foreslår, at antallet reduceres til 50. Dermed bliver der yderligere 750 tilladelser, der kan fordeles i forhold til det antal transitture, der er gennemført i de tre første kvartaler af 1998.

En sådan fordeling vil efter ØSU's mening være mere retfærdig og stemme bedre overens med virkeligheden.

3.4. Denne fremgangsmåde indebærer, at det samlede antal faste tilladelser udgør 750 i stedet for de 1 500, Kommissionen har foreslået, og at Grækenland får 12 109 i stedet for de foreslåede 11 368 tilladelser til transit gennem Bulgarien og 11 614 i stedet for de foreslåede 10 874 tilladelser til transit gennem Ungarn.

3.4.1. ØSU mener også, at denne fremgangsmåde svarer bedre til Kommissionens egne overvejelser i den foreslåede forordning, hvor det anføres, at »tildeling af tilladelser bør ske efter kriterier, som fuldt ud tager hensyn til de eksisterende landtransportstrømme mellem Grækenland og de øvrige medlemsstater«.

3.5. ØSU støtter Kommissionens forslag i artikel 4 om, at medlemsstaterne hvert år inden den 15. september skal tilsende Kommissionen de tilladelser, der ikke vil blive udnyttet inden årets udgang, så de kan komme andre medlemsstater til gode.

3.6. Hvis Kommissionen støtter ØSU's forslag til en mere retfærdig fordelingsnøgle, skal bilaget til den foreslåede forordning, hvor fordelingen er anført, ændres tilsvarende.

4. Sammenfatning og konklusioner

4.1. ØSU mener, at Kommissionen med den ungarske transitstatistik har valgt det rigtige statistiske grundlag for forslaget om tilladelseernes fordeling.

4.2. For at tilladelserne kan udnyttes effektivt, finder ØSU det vigtigt, at der hurtigt indgås en aftale med Rumænien.

4.3. Med hensyn til fordelingsforslaget gør ØSU opmærksom på, at en medlemsstat, der på grundlag af statistikkerne har et berettiget krav på en stor andel af tilladelserne, rent faktisk bør tildeles denne andel.

4.4. Da det samlede antal tilladelser er beskedent, finder ØSU det ikke hensigtsmæssigt, at hver medlemsstat tildeles et

fast antal på 100 tilladelser. Det fremgår af de eksisterende data, at mange medlemsstater ikke eller næsten ikke gennemfører transitkørsel mellem Grækenland og de andre medlemsstater. ØSU mener, at et fast antal på 50 tilladelser pr. medlemsstat må være nok.

4.5. ØSU tilslutter sig Kommissionens forslag om, at medlemsstaterne hvert år inden den 15. september skal returnere uudnyttede tilladelser til Kommissionen, så de kan anvendes af medlemsstater, der har brug for dem.

Bruxelles, den 27. april 2000.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Tilladelsernes fordeling mellem medlemsstaterne

Den seneste foreliggende ungarske transitstatistik omfatter de første tre kvartaler af 1998. I de første tre kvartaler af 1998 udførte køretøjer, der er indregistreret i en af medlemsstaterne, følgende antal transitture med »Grækenland« som udgangspunkt:

Indregistreringsland	Antal transitture
Belgien	2
Danmark	6
Tyskland	20
Grækenland	6 646
Spanien	0
Frankrig	1
Irland	0
Italien	1
Luxembourg	0
Nederlandene	29
Østrig	11
Portugal	0
Finland	1
Sverige	4
Det Forenede Kongerige	2
I alt	6 723

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag om ændring af forordning (EF) nr. 1255/1999 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter«

(2000/C 168/05)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 24. januar 2000 under henvisning til EF-traktatens artikel 37 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Adalbert Kienle til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 19. april 2000.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 372. plenarforsamling den 27. april 2000, med 78 stemmer for, 2 imod og 3 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. EU har nu i 16 år ydet støtte for at få børn og unge til at drikke mere mælk. Skoleelever, som benytter sig af skolemælksordningen, modtager dagligt en kvart liter subsidiert mælk. EU har hidtil brugt 96 mio. euro årligt på ordningen.

1.2. Med det foreliggende forslag reviderer Kommissionen sin oprindelige plan om at afskaffe EU-støtten til skolemælksordningen. Den ønsker dog at nedsætte støtten, idet den foreslår at videreføre ordningen med 50 % EU-finansiering og 50 % medlemsstatsfinansiering. EU's bidrag vil dermed komme ned på 48 mio. euro.

2. Bemærkninger

2.1. ØSU påpeger, at formålet med skolemælksordningen ikke blot er at fremme afsætningen, men at navnlig de sundhedsmæssige, ernæringsmæssige og socialpolitiske mål er yderst vigtige, også på baggrund af, at den involverede mængde kun udgør 0,3 % af samtlige mælkeleverancer til mejerierne.

2.2. Hvis ordningen blev afskaffet, ville der helt sikkert blive udbudt og drukket mindre mælk i skolerne. Taberne ville blive børnene og de unge. ØSU påpeger, at forfærdende mange børn kommer i skole uden nogen form for morgenmåltid. Skolemælken er for mange elevers vedkommende den eneste form for mælkekonsum.

2.3. ØSU udtrykker tilfredshed med, at Landbrugsministerrådet i princippet udtrykkeligt har slået til lyd for at bevare skolemælksordningen, hvilket har fået Kommissionen til at revidere sin oprindelige plan om at afskaffe EU-støtten.

2.4. ØSU understreger, at alsidig kost i barndoms- og skoleårene er overordentlig vigtig. Mælken hører til de mest værdifulde levnedsmidler, og den bør gøres attraktiv for børn og skoleelever gennem moderne distributions- og markedsføringsformer af enhver art. ØSU finder det nødvendigt, at børn og unge overalt i EU fortsat får tilbudt billig skolemælk.

2.5. ØSU frygter, at gennemførelse af Kommissionens forslag vil medføre, at skolemælksordningen indstilles i mange medlemslande, og henstiller, at man finder en løsning, der sikrer videreførelse af skolemælksordningen. Under ingen omstændigheder må en politisk principdiskussion om medfinansiering føre til, at børn og skoleelever bliver sorteper.

Bruxelles, den 27. april 2000.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag om fastsættelse af priser for landbrugsprodukter (2000/2001)«

(2000/C 168/06)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 13. marts 2000 under henvisning til EF-traktatens artikel 37 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Rudolf Strasser til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 19. april 2000.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 372. plenarforsamling af 27. april 2000 følgende udtalelse med 71 stemmer for, 12 imod og 8 hverken for eller imod.

1. Indholdet af Kommissionens forslag

1.1. Prisforslag

1.1.1. Kommissionen henviser i indledningen til sit forslag om fastsættelse af priserne på landbrugsprodukter for produktionsåret 2000/2001 til beslutningerne fra maj 1999 under Agenda 2000, som har medført, at det nu kun er et mindre antal sektorer, som fortsat er omfattet af den årlige fastsættelse af institutionelle priser eller beløb. For produktionsåret 2000/2001 skal der fastsættes månedlige forhøjelser for korn og ris, forskellige priser og beløb under sukkermarkedsordningen, støtte til silkeorme, basisprisen på fårekød og basisprisen på svinekød. Kommissionen foreslår, at den såkaldte flerårige løsningsmodel videreføres, dvs. at de institutionelle priser og beløb for de pågældende sektorer fastsættes for en ubestemt periode — undtagen for sukker.

1.1.2. Interventionsprisen for korn (for tiden 119,19 EUR/t) sænkes i overensstemmelse med beslutningerne i Agenda 2000 med 7,5 % til 110,25 EUR/t for produktionsåret 2000/2001 og med yderligere 7,5 % til 101,31 EUR/t for produktionsåret 2001/2002. Samtidig forhøjes arealstøtten fra de nuværende 54,34 EUR/t til henholdsvis 58,67 EUR og 63,00 EUR. Kommissionen foreslår ligeledes at sænke de månedlige tillæg fra 1 EUR/t/måned til henholdsvis 0,93 EUR for produktionsåret 2000/2001 og 0,85 EUR for produktionsåret 2001/2002. Endvidere foreslår Kommissionen, at der i Sverige anvendes den samme interventionsperiode (for tiden fra 1. december til 30. juni) som i de øvrige medlemsstater (med undtagelse af medlemsstaterne i Sydeuropa).

1.1.3. Hvad oliefrø angår, sænkes grundbeløbet for direkte støtte i tre etaper til samme niveau som støtten til korn og arealudtagning.

1.1.4. Efter beslutningerne i maj 1999 blev satsen for obligatorisk arealudtagning fastsat til 10 % for tidsrummet 2000-2006, men dette kan dog ændres i henhold til markedsudviklingen.

1.1.5. Hvad ris angår, foreslår Kommissionen, at den månedlige forhøjelse med 2 EUR/t/måned bevares uændret.

1.1.6. Hvad sukker angår, foreslår Kommissionen at bibeholde både de institutionelle priser (basis-, mindste-, interventions- og indikativpris) og den månedlige refusion af lageromkostningerne på det nuværende niveau.

Kommissionen erindrer om, at i henhold til grundforordningens artikel 26 kan produktionskvoterne for produktionsåret 2000/2001 sænkes, hvis GATT-forpligtelserne gør det nødvendigt.

1.2. Budgetsituationen

1.2.1. I januar 2000 anslog Kommissionen bevillingsbehovet for regnskabsåret 2000 til at være 37 471 mio. EUR, hvilket er ensbetydende med et yderligere behov på 582 mio. EUR i forhold til budgettet (fastsat af Kommissionen den 16. december 1999). I forhold til de finansielle rammer, som blev fastsat af Rådet i Berlin, ville dette betyde en overskridelse på 119 mio. EUR.

1.2.2. Kommissionen påpeger, at dens vurdering fra januar af bevillingsbehovet for EUGFL, Garantisektionen, på 37 471 mio. EUR tog hensyn til den udvikling, der har fundet sted i forhold til de økonomiske forudsætninger og de retsakter, der blev lagt til grund for budgettet. Kommissionen understreger, at prisforslagene ikke har nogen indvirkning på de i januar fastsatte skøn over bevillingsbehovet for regnskabsåret 2000.

1.2.3. I budgettet fastsættes forholdet mellem euro og dollar til 1:1,12. Med en gennemsnitsværdi i regnskabsåret for 1 EUR = 1,04 USD kunne der efter Kommissionens mening spares 400 mio. EUR.

1.2.4. Bevillingsbehovet for fåre- og gedekød, mejerisektoren, vin og oliven blev reguleret nedad, mens det nu er højere for oksekød, tekstilplanter og sukker, end da budgettet blev lagt.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU bemærker med beklagelse, at Kommissionens forslag om fastsættelse af priser for landbrugsprodukter (2000/2001) i modsætning til tidligere år hverken henviser til den generelle landbrugssituation eller til udviklingen i landbrugs- og fødevarerproduktionen og i landbrugets indkomstforhold og fødevarerpriserne.

2.2. ØSU minder igen om, at det allerede gentagne gange har anmodet Kommissionen om at undersøge den fælles landbrugs politiks virkning på navnlig reduktionen af producentpriser for landbrugsprodukter, på forbrugerpriser, levnedsmiddellkvalitet, miljø og beskæftigelse osv. ØSU tager til efterretning, at Kommissionen i en analyse offentliggjort i februar 2000 af virkningerne af landbrugsreformen bl.a. påviser mulige fordele for forbrugerne. Denne analyse udgør imidlertid kun en del af den undersøgelse, som ØSU ønsker udført.

2.3. ØSU har allerede sidste år i sin udtalelse om landbrugspriserne givet udtryk for sin bekymring over udviklingen i jordbrugernes indkomst i flertallet af EU-medlemsstaterne. Frygten for, at indkomstrykket fortsætter, har på grundlag af indkomstudviklingen i 1999 desværre vist sig at være begrundet. Ifølge skøn fra Eurostat er landbrugsindkomsten i 1999 i gennemsnit reelt faldet med 2,8 %. De største nedgange fandt sted i Irland (-11,7 %), Danmark (-10,5 %), Belgien (-9,1 %) og i Nederlandene (-5,8 %). Den stærke indkomstnedgang ramte hårdest i de lande, der har satset stærkest på husdyrproduktion, da der er sket stærke prisnedgange for samtlige husdyrproduktioner og navnlig for svinekød. I enkelte regioner har den store manglende indtjening for korn i Spanien og for oliven i Spanien, Grækenland og Portugal forværret mange jordbrugeres økonomiske situation.

2.4. På grund af den utilfredsstillende indkomstudvikling for jordbrugere og af den spændte situation på vigtige landbrugsmarkeder anser ØSU det for nødvendigt, at de eksisterende instrumenter i den fælles landbrugspolitik udnyttes til fulde. Desuden forventer ØSU, at der i den nødvendige kontinuitets interesse holdes fast ved sidste års reformbeslutninger, hvilket også er nødvendigt i forbindelse med WTO-forhandlingerne, og at de finansielle midler, der er vedtaget, og som er nødvendige til reformen, stilles til rådighed.

2.5. På Det Europæiske Råd i Berlin forsikrede stats- og regeringscheferne jordbrugere om, at i hvert fald de midler, der er nødvendige til reformforanstaltningerne, stilles til rådighed. Efter ØSU's opfattelse bør den såkaldte margin (forskellen mellem det teoretiske og det reelle udgiftsloft) også gøres tilgængelig for foranstaltninger under den fælles landbrugs poli-

tik. Der kan under ingen omstændigheder tages hensyn til, at der allerede det første år efter reformens ikrafttrædelse af sparehensyn gennemføres justeringer af de aftalte foranstaltninger.

2.6. ØSU anerkender nødvendigheden af genopbygningsprogrammet for Kosovo, men bemærker med tilfredshed, at indflydelsesrige stats- og regeringschefer i marts 2000 i Lissabon var imod en overførsel af midler fra landbrugsbudgettet til Balkan-stabiliseringspakten. ØSU forventer af Kommissionen, at dette respekteres fuldt ud, og at de beslutninger, der blev truffet i Berlin vedrørende Agenda 2000, til fulde føres ud i livet, hvilket ikke mindst er nødvendigt af troværdighedshensyn.

2.7. ØSU henviser desuden til udtalelsen fra Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg til Budgetudvalget, hvori det blev meddelt, at de økonomiske konsekvenser for særlige budgetmæssige behov skal fordeles ligeligt på alle budgetposter.

2.8. I øvrigt henviser ØSU igen til den vanskelige situation på vigtige landbrugsområder — forårsaget af bl.a. det tiltagende importtryk. ØSU forventer, at Kommissionen effektivt anvender de instrumenter og budgetmidler, der er til rådighed for markedsføringsforanstaltningerne, og opfordrer samtidig til, at midlerne forøges. ØSU anser det for berettiget, at de budgetmidler, der er afsat til fremme af afsætningen af prydplanter og blomster, ligeledes anvendes i år 2000/2001, da en afbrydelse ville påvirke effektive markedsføringsforanstaltningers succes.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Korn

3.1.1. De foreslåede nedskæringer i månedstillæggene afvises af ØSU, da nedskæringerne ikke kan begrundes sagligt. Lageromkostningerne sammensættes ikke blot af finansieringsomkostninger, men også af andre omkostninger som f.eks. personale-, bygnings- og energiomkostninger. Udgifterne er fuldstændig uafhængige af udviklingen i kornets handelsværdi. Dette gælder også for det generelle renteniveau. ØSU henviser til, at reduktionen af det månedlige tillæg ikke kun ville udløse yderligere prissænkninger, men også forringe beskyttelsen udefra.

3.1.2. ØSU støtter egnede foranstaltninger til fremme af kvalitetsproduktion, men beklager dog, at Kommissionen allerede har strammet minimumskriterierne for intervention for regnskabsåret 2000/2001 på et tidspunkt, hvor producenterne ikke længere var i stand til at omstille sig til disse nye krav, da efterårssåningen allerede havde fundet sted. Desuden stemmer denne fremgangsmåde ikke overens med den reform, der blev vedtaget sidste år, da de deraf følgende stramninger i

betydelig grad indskrænker interventionens funktion som sikkerhedsnet og vil resultere i yderligere pres på priserne. ØSU anerkender ordningen om en minimumsstørrelse for bygkorn, men ser gerne, at de øvrige interventionskriterier tages op til overvejelse, når der skal træffes beslutninger om prispakken. Det bør heller ikke glemmes, at jordbrugerne på grund af deres afhængighed af vejrliget ikke har indflydelse på alle de faktorer, der er afgørende for kvaliteten, såsom vandindholdet eller faldtallet for rug.

3.1.3. På baggrund af den spændte situation på kornmarkedet anmoder ØSU Kommissionen om at undersøge, i hvilket omfang de øvrige udbydere på verdensmarkedet bidrager til at lette situationen på markedet, og ligeledes i lyset deraf at kontrollere procentsatsen for den obligatoriske braklægning i produktionsåret 2001/2002.

3.1.4. ØSU udtrykker tilfredshed med Kommissionens forslag om at fastholde de månedlige forhøjelser for ris uden ændringer. Den vanskelige situation, som risproducenterne gennemlever, viser klart, at det principielt vil være umuligt at give afkald på den fælles markedsordnings instrumenter fremover.

3.2. Sukker

3.2.1. ØSU godkender Kommissionens forslag om denne gang at fastholde de institutionelle priser og den månedlige godtgørelse for sukkeroplagringsomkostninger uændret.

3.2.2. ØSU går ud fra, at der i tide vil blive truffet passende tiltag for at nedbringe produktionskvoterne, således at man kan opfylde Uruguay-rundens krav. Den europæiske sukkerindustri vil herigennem kunne yde et betydeligt bidrag til at nedbringe overskuddene på verdensmarkedet.

3.3. Hør/hamp

3.3.1. Hvad prisforslagets budgetmæssige side angår, går Kommissionen tilsyneladende ud fra, at forslagene om reform af den fælles markedsordning for hør og hamp vil træde i kraft allerede fra produktionsåret 2000/2001. ØSU anser dette for uacceptabelt, idet gennemførelse og samråd vil nødvendiggøre en overgangsperiode, hvilket klart påpeges i ØSU's udtalelse om den fælles markedsordning for hør og hamp. Det anmoder Kommissionen om at tage forbeholdene i denne udtalelse til efterretning og at tage behørigt hensyn til dem under den nødvendige, fornyede gennemgang af reformforslagene.

3.4. Frugt og grøntsager

3.4.1. ØSU bemærker, at de nuværende EU-tærskler for produkter forarbejdet på basis af citrusfrugter og kvoterne for produkter forarbejdet af tomater fører til vanskeligheder i den praktiske gennemførelse, og at det derfor er nødvendigt at hæve disse tærskler. Man bør derfor se på, om markedets og produktionens behov ikke kan tilgodeses bedre for citrusfrugt- og tomatforarbejdningsindustriens vedkommende, ved at der fastsættes nationale tærskler.

3.4.2. ØSU bemærker, at presset fortsat øges for de forskellige specifikke produkter i frugt- og grøntsagssektoren, som f.eks. nødder, asparges og hvidløg som følge af lavprisimport af disse fødevarer. Denne situation kan ikke undgå at true en lang række arbejdspladser, idet der som oftest er tale om en stærkt arbejdskraftintensiv produktionssektor. ØSU går derfor ind for at bevare støtteforanstaltningerne og at tage særlige beskyttelsesklausuler i anvendelse.

3.5. Animalske produkter

3.5.1. ØSU udtrykker tilfredshed med, at basispriserne for fåre- og svinekød fastholdes uændrede, og at der ikke er behov for yderligere budgetmidler. ØSU stiller dog det spørgsmål, hvorledes Kommissionens optimistiske forventninger til fårekød vil udmønte sig i praksis, når der tages højde for prisfaldet på oksekød som følge af Agenda 2000-reformen (yderligere fald i de institutionelle priser på 6,7 % midt i året) og det relativt store importpres. Der skal endvidere tages højde for, at dybtfrosset fårekød, som importeres fra tredjelande, gradvis afløses af en nedkølet ferskvare (»chilled«), hvilket vil medføre et nyt prispres på de europæiske markeder.

3.5.2. ØSU noterer sig, at de institutionelle priser på oksekød i overensstemmelse med Agenda 2000-reformen vil blive nedsat i tre etaper, og at der ikke vil opstå behov for yderligere midler i år 2000. Det udtrykker håb om, at Kommissionen vil bruge alle de ressourcer, som den råder over til at konsolidere oksekødsmarkedet yderligere.

3.5.3. ØSU bemærker og kritiserer, at Kommissionen for første gang i en fælles markedsordning (nærmere bestemt i skolemælksprogrammet for børn og unge) søger at pålægge en samfinansiering mellem Fællesskabet og medlemsstaterne.

ØSU ser frem til en hurtig afgørelse i dette spørgsmål, således at man sikrer en videreførelse af handlingsprogrammet

»skolemælk« i overensstemmelse med ØSU's udtalelse om Kommissionens forslag.

Bruxelles, den 27. april 2000.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets beslutning om Den Europæiske Flygtningefond«

(2000/C 168/07)

Rådet for Den Økonomiske Union besluttede den 6. marts 2000 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkedsmæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede Soscha zu Eulenburg til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 11. april 2000.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 372. plenarforsamling af 27. april 2000 følgende udtalelse med 107 stemmer for og 1 stemme hverken for eller imod.

Generelle bemærkninger

1. Hovedindholdet i Kommissionens forslag

Forslaget til beslutning går ud på at samle foranstaltningerne vedrørende modtagelse af asylansøgere samt integration og frivillig repatriering af flygtninge i et enkelt instrument, gældende for fem år.

Den planlagte europæiske flygtningefond er baseret på EF-traktatens artikel 63, stk. 2, litra b). Den skal bidrage til at sikre, at indsatsen i forbindelse med modtagelse af flygtninge og fordrevne og følgerne heraf fordeles ligeligt mellem medlemsstaterne.

I overensstemmelse hermed skal to tredjedele af midlerne fordeles mellem medlemsstaterne i forhold til det antal asylansøgere, de modtager, mens den sidste tredjedel fordeles i forhold til det antal flygtninge, de huser på deres territorium. Den Europæiske Flygtningefonds medfinansiering udgør 50 %. Men i de medlemsstater, der modtager støtte fra Samhørighedsfonden, kan den forøges til 75 % for at hjælpe dem med at afbøde manglen på egnede faciliteter.

Flygtningefondens foranstaltninger retter sig mod to målgrupper, nemlig flygtninge (personer med flygtningestatus og asylansøgere) og fordrevne (personer, der er omfattet af en form for international beskyttelse eller har søgt herom).

Som led i støtten prioriteres konkrete, målrettede foranstaltninger. Dertil hører:

- for så vidt angår modtagelsesforholdene: udvikling eller tilpasning af infrastrukturer og tjenester forbundet med indlogering, materiel bistand (f.eks. tøj og mad), social bistand og administrativ bistand i tilknytning til asylproceduren;
- for så vidt angår integration: støtte i forbindelse med indlogering, social bistand, lægehjælp og deltagelse i sprogkurser, hjælp til selvstændig livsførelse, herunder navnlig til at finde beskæftigelse;
- for så vidt angår frivillig repatriering og reintegration i hjemlandet: information om eksisterende repatrieringsprogrammer og om situationen i hjemlandet, almen og erhvervsfaglig uddannelse samt egentlige genetableringsforanstaltninger;

— for så vidt angår nødforanstaltninger: modtagelse og indlogering, midler til livets ophold, lægelig, psykologisk og anden bistand.

Administrationen af projekter og programmer overlades til medlemsstaterne på grundlag af anmodninger om medfinansiering, der drøftes med Kommissionen. Men 10 % af fondens midler afsættes til støtte til innovative eller tværnationale projekter iværksat af Kommissionen med det formål at fremme udveksling af erfaringer og samarbejde på europæisk plan. Disse foranstaltninger kan finansieres med 100 %.

2. Bedømmelse af Kommissionens forslag

2.1. Principiel stillingtagen

ØSU bifalder, at Kommissionen har forelagt forslaget til Rådets beslutning om Den Europæiske Flygtningefond.

Som ØSU gav udtryk for i udtalelsen om Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om Fællesskabets handlingsprogram til fremme af integrationen af flygtninge⁽¹⁾ af 20.-21. oktober 1999, vil det, »da indvandring og integration også fremover vil være temaer af stor betydning for EU og medlemsstaterne, (...) fortsat (...) arbejde for, at EU's støtteinstrumenter får de nødvendige midler stillet til rådighed.«

ØSU betragter oprettelsen af en europæisk flygtningefond som et skridt, der er nødvendigt for at sikre en kohærent reaktion på de udfordringer, som modtagelse, integration og frivillig repatriering af flygtninge og fordrevne stiller EU og medlemsstaterne over for.

ØSU bifalder desuden forslaget om at yde støtte til nødforanstaltninger via en særlig budgetpost under Den Europæiske Flygtningefond.

2.2. Støttens påbegyndelse

Efter ØSU's opfattelse bør forslaget vedtages hurtigt for at sikre kontinuitet i forhold til de foranstaltninger, der for øjeblikket finansieres via budgetposterne til integration og til fremme af modtagelsesvilkårene og frivillig repatriering. Diskontinuitet på dette vigtige felt kan føre til, at de positive ting, der er sat i gang via de EU-støttede projekter, går i stå, og at etablerede netværk og partnerskaber til gavn for flygtninge opløses.

2.3. Bevillingsrammen

Bevillingerne til Den Europæiske Flygtningefond svarer ikke til det faktiske behov. Som Kommissionen konstaterer i finansieringsoversigten, er det hidtil ydede beløb alt for beskedent til at dække behovene.

Hvis Den Europæiske Flygtningefond skal kunne leve op til kravet om, at den skal bidrage til en ligelig fordeling af ansvaret for flygtningene mellem medlemsstaterne, er det planlagte beløb på 26 mio. euro til strukturelle foranstaltninger og 10 mio. euro til nødforanstaltninger alt for lavt. ØSU appellerer derfor til de ansvarlige om at arbejde for en passende bevillingsramme.

2.4. Målgrupperne for foranstaltninger finansieret af Flygtningefonden (artikel 2)

Hvad angår definitionen af målgrupperne kan Kommissionens forslag ikke leve op til tidligere forslag. Efter ØSU's opfattelse er der på nogle punkter behov for mere præcise formuleringer og for justeringer.

Som målgrupper for foranstaltninger finansieret af Den Europæiske Flygtningefond nævner forslaget flygtninge (asylberettigede og asylansøgere) og fordrevne personer, der nyder midlertidig beskyttelse (artikel 2) — begge grupper at forstå som tredjelandstatsborgere eller statsløse.

På grund af de forskellige former for beskyttelse, der i medlemsstaterne finder anvendelse på flygtninge, asylansøgere og fordrevne, er definitionen af målgruppernes opholdsstatus af stor betydning.

Efter ØSU's opfattelse bør der derfor lægges en bred definition til grund, som også inddrager personer med andre former for beskyttelse — som f.eks. de såkaldte »de facto-flygtninge«, der hverken falder ind under Genève-konventionen eller er fordrevne — som støtteberettigede målgrupper for foranstaltninger finansieret af Den Europæiske Flygtningefond.

En sådan definition ville være i overensstemmelse med Rådets hidtil gældende fælles foranstaltninger.

Begrænsningen til tredjelandstatsborgere bør ophæves, så asylansøgere fra medlemsstater — om end de kun udgør isolerede tilfælde — ikke principielt udelukkes fra ydelser fra Den Europæiske Flygtningefond.

2.5. Opgaver (artikel 3)

Hvad angår foranstaltningerne i forbindelse med modtagelse af flygtninge er forslaget ikke på højde med den fælles aktion 1999/290/RIA af 26. april 1999 vedrørende modtagelse af flygtninge og asylansøgere og disses frivillige tilbagevenden.

(1) EFT C 368 af 20.12.1999.

Forslaget indeholder ikke eksplicitte udsagn om foranstaltninger vedrørende rådgivning om asylprocedurerne eller juridisk rådgivning, ej heller om lettelse af adgangen til retlige procedurer og retshjælp. Desuden mangler hjælpen til særligt sårbare personer. ØSU finder, at forslaget bør præciseres på disse punkter.

Hvad angår foranstaltningerne til integration af flygtninge afviger teksten i artikel 3 fra teksten i begrundelsen og i finansieringsoversigten. Efter ØSU's opfattelse bør der navnlig lægges vægt på den rolle, som beskæftigelse og uddannelse spiller. Ligeledes bør der ydes støtte til foranstaltninger til lettelse af familiesammenføring, som f.eks. dækning af transportudgifter for ubemidlede flygtninge og rådgivning og hjælpeforanstaltninger for familier, hvis medlemmer længe har været skilt fra hinanden.

Modsat den fælles aktion 1999/290/RIA indeholder forslaget intet om foranstaltninger til information og oplysning af offentligheden. ØSU anbefaler, at sådanne foranstaltninger optages i forslaget, da de er af stor betydning for den almindelige bevidsthedsdannelse og for nedbrydelsen af fordomme.

2.6. Foranstaltninger på EF-plan (artikel 4)

Til fremme af samarbejdet på fællesskabsplan afsætter forslaget 10 % af støttemidlerne, som administreres af Kommissionen.

ØSU bifalder tanken om at reservere midler, som Kommissionen kan bruge til at støtte innovative grænseoverskridende projekter.

Men efter ØSU's opfattelse bør støtten til tværnationalt samarbejde og grænseoverskridende udveksling af erfaringer og overførsel af knowhow ikke lægges fast på de 10 % af midlerne, der er afsat til foranstaltninger på EF-plan.

Det ville glæde ØSU, om medlemsstaterne ved udvælgelsen af projektsøgninger og ved udformningen af deres anmodninger om medfinansiering på eget initiativ inkluderer — og dermed også støtter — tværnationale foranstaltninger, for at de seneste års fælleseuropæiske og tværnationale erfaringer ikke skal gå tabt som følge af de ændrede administrative bestemmelser.

Særlig i forbindelse med strukturstøtten til de medlemsstater, der hidtil kun i ringe omfang har gennemført modtagelses- og integrationsforanstaltninger for flygtninge og fordrevne, kan det tværnationale samarbejde yde et vigtigt bidrag i form af overførsel af erfaringer og vellykkede modeller.

2.7. Udvalgelseskræfter (artikel 8) og udvalg (artikel 19)

I forslagens artikel 8 nævnes bl.a. ikke-statslige organisationer (NGO'er) og arbejdsmarkedets parter som støtteberettigede organisationer. Begge de nævnte parter har i årevis spillet en central rolle i udviklingen og gennemførelsen af projekter.

Fondsmidlerne bør derfor ikke udelukkende gives til statslige organer. Det kan bedst sikres ved, at opfordringen til at fremsætte forslag rettes til alle interesserede grupper.

Både på nationalt plan og i forbindelse med det udvalg, der skal nedsættes til at bistå Kommissionen (artikel 19), bør der tages passende hensyn til NGO'erne og til arbejdsmarkedets parter. NGO'er, flygtningeorganisationer og arbejdsmarkedets parter kan inddrages i dette udvalg som observatører. Også UNHCR bør inddrages.

Hvad ØSU sagde om NGO'ernes rolle i udtalelsen af 20.-21. oktober 1999 om Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om Fællesskabets handlingsprogram til fremme af integrationen af flygtninge (»Da flygtningeintegrationen i mange af EU's medlemsstater foregår via ikke-statslige organisationers programmer og initiativer, bør de så vidt muligt nævnes eksplicit.«) gælder også i forbindelse med forslaget om Den Europæiske Flygtningefond.

2.8. Fordeling af ressourcer (artikel 9)

Kommissionen foreslår at lægge antallet af asylansøgere til grund for fordelingen af 65 % af midlerne og antallet af personer, der er blevet tilkendt flygtningestatus eller midlertidig beskyttelse, til grund for fordelingen af de resterende 35 %.

Fordeles midlerne sådan, må man gå ud fra, at en stor del af de ressourcer, der er til rådighed, tilfalder de lande, der allerede har udbyggede faciliteter til modtagelse og integration af flygtninge og fordrevne, og at de mindre erfarne lande i væsentligt ringere omfang får del i flygtningefondens midler.

En sådan fremgangsmåde strider ikke blot mod bestemmelserne i artikel 11 om de medlemsstater, der modtager midler fra Samhørighedsfonden, men også mod formålet med Den Europæiske Flygtningefond, således som det fremgår af begrundelsen, nemlig at tilskynde medlemsstaterne med de mindst udviklede infrastrukturer og tjenester til fordel for asylansøgere og flygtninge til at indhente det forsømte.

Efter ØSU's opfattelse bør den foreslåede fordelingsmetode derfor suppleres med en fremgangsmåde, som indebærer, at Kommissionen fordeler midlerne på grundlag af behovet i de enkelte medlemsstater og de indgivne ansøgningers kvalitet. Desuden bør der uafhængigt af kvoterne stilles et minimumsbeløb til rådighed for lande med få flygtninge.

2.9. Tidsplan (artikel 10)

Ifølge forslaget skal foranstaltningerne strække sig over fem år.

Budgettets størrelse og medlemsstaternes andele fastlægges dog år for år, hvoraf følger, at medlemsstaterne ikke kan give tilsagn om at finansiere flerårige projekter.

Erfaringerne fra de seneste år har vist, at etårige projekter er lidt effektive. Derfor bør man principielt kunne yde støtte til flerårige projekter.

ØSU går derfor ind for, at Flygtningefonden administreres sådan, at der fortrinsvis udvælges flerårige projekter, og at støtten bevilges årligt.

2.10. Finansieringsstruktur (artikel 11)

Den finansielle støtte fra fonden begrænses i forslaget til højst henholdsvis 50 % og 75 % af de samlede udgifter til hver enkelt foranstaltning, men denne begrænsning vedrører jo kun Kommissionens støtte til medlemsstaternes foranstaltninger. Takket være national medfinansiering kan den samlede offentlige støtte bl.a. til de foranstaltninger, som NGO'erne og arbejdsmarkedets parter gennemfører, nå op på 100 %.

2.11. Overvågning og evaluering (artikel 18)

Ifølge forslaget skal de ansvarlige myndigheder i medlemsstaterne hvert år sende Kommissionen en rapport, og Kommissionen skal senest 31. december 2002 forelægge en midtvejsrapport. Efter ØSU's opfattelse bør de nye gennemførelsesbestemmelser og rammebeløbet, som ikke er fastlagt for perioden fra år 2001, allerede fra 2001 tages op til overvejelse på grundlag af årsrapporter og Kommissionens evaluering af det nye system. Som led i denne evaluering bør man undersøge både fordelingen af midlerne, gennemførelsen af medlemsstaternes handlingsplaner og den med Flygtningefonden tilsigtede ligelige byrdefordeling mellem medlemsstaterne.

2.12. Fordelingen af midlerne/Finansieringsoversigten, artikel 2

For så vidt angår fordelingen af midlerne mellem de tre former for foranstaltninger, nemlig modtagelse, integration og frivillig repatriering, bifalder ØSU den foreslåede vejledende fordelings-

nøgle (modtagelse: 36 %, integration: 36 %, frivillig repatriering: 18 %) og opfordrer medlemsstaterne til at indrette deres foranstaltninger efter den. Særlig til integrationsprojekter bør den hidtidige støtte efter ØSU's opfattelse videreføres.

Særlige bemærkninger

3. Forslag til ændringer i og tilføjelser til Kommissionens forslag

3.1. Artikel 2

I forbindelse med denne beslutning omfatter målgrupperne følgende personer:

- 1) »Flygtninge«, dvs. tredjelandstatsborgere eller statsløse, der har opnået flygtningestatus i henhold til Genèvekonventionen af 28. juli 1951 og derfor har tilladelse til at opholde sig som flygtninge i en medlemsstat;
- 2) »Fordrevne«, dvs. tredjelandstatsborgere eller statsløse, der nyder forbigående beskyttelse, subsidær beskyttelse eller en anden form for international beskyttelse i en medlemsstat;
- 3) »Asylansøgere«, dvs. tredjelandstatsborgere eller statsløse, der har ansøgt om status som flygtninge eller fordrevne som defineret i stk. 1) og 2);
- 4) »Afviste asylansøgere«, dvs. tredjelandstatsborgere eller statsløse, hvis ansøgning om status som flygtninge eller fordrevne som defineret i stk. 1) og 2) er blevet afslået, men som ikke ulovligt opholder sig i denne medlemsstat;
- 5) Tredjelandstatsborgere eller statsløse, som ikke mere har brug for international beskyttelse, men kan vælge frivillig repatriering.

3.2. Artikel 3, stk. 2

Ændres som følger:

2. »For så vidt angår modtagelsen af flygtninge og fordrevne personer samt procedurer kan foranstaltningerne vedrøre etablering eller forbedring af infrastrukturer, elementær forsørgelse, forbedring af administrative og retlige asylprocedurer (herunder juridisk og anden rådgivning), særlig hjælp til udsatte grupper (som uledsagede mindreårige, ofre for menneskerettighedskrænkelser som f.eks. nedværdigende behandling, for tortur eller voldtægt, samt mennesker, der har behov for særlig medicinsk behandling), almindelig og faglig uddannelse, materiel hjælp og social bistand.«

3.3. Artikel 3, stk. 3

3. »For så vidt angår den sociale integration i opholdsmedlemsstaten af flygtninge og fordrevne personer, der i kraft af deres status eller efter en vis opholdstid er berettiget til integration, samt af disses familier kan foranstaltningerne bestå i social bistand i form af bolig, subsistensmidler og medicinsk behandling samt i tiltag, der kan lette familiesammenføring. Specielt bør der ydes støtte til almen og faglig uddannelse og til foranstaltninger, der kan føre til hurtig og varig integration på arbejdsmarkedet. Som led i integrationen bør sådanne foranstaltninger prioriteres, som fremmer flygtningenes selvstændighed og sætter dem i stand til selv at tage ansvaret for deres liv i samfundet.«

3.4. Artikel 3, stk. 5 (nyt)

5. »I forbindelse med konkrete programmer og foranstaltninger, der finansieres af Den Europæiske Flygtningefond, skal en bestemt procentdel af støtten afsættes til at informere offentligheden om medlemsstaternes forpligtelse over for personer, der søger international beskyttelse, og om den europæiske flygtningepolitik.«

3.5. Artikel 7, 7 e) (nyt)

Planlagt tværnationalt samarbejde i forbindelse med foranstaltningerne.

3.6. Artikel 8 a) (Således benævnes den hidtidige art. 8)

Ændres som følger:

»Forslag til foranstaltninger fremsættes, efter indkaldelse rettet til alle interesserede aktører, af offentlige myndigheder (nationale, regionale eller lokale, centrale eller decentrale), undervisnings- og forskningsinstitutioner, uddannelsesinstitutioner, arbejdsmarkedets parter, statslige organisationer, internationale organisationer og disses nationale afdelinger eller NGO'er, enten individuelt eller i partnerskab, med henblik på at modtage støtte fra fonden.«

Sidste stykke

Sidst i stykket tilføjes:

»Den ansvarlige myndighed konsulterer NGO'er, flygtningeorganisationer og arbejdsmarkedets parter, før den endeligt udvælger projekterne.«

3.7. Artikel 8 b) (nyt) Tværnationale foranstaltninger:

»Særlig for at sikre erfaringsudveksling og overførsel af viden med henblik på strukturudvikling er foranstaltninger af tværnational karakter af stor betydning. Derfor opfordres initiativtagerne bag de nationale projekter til, hvor det er hensigtsmæssigt, at indlede tværnationalt samarbejde i forbindelse med de nationale foranstaltninger.«

3.8. Artikel 9

Artikel 9 formuleres således:

»Ved fordelingen af midlerne mellem medlemsstaterne afsættes et grundbeløb til strukturstøtte i lande med et mindre veludviklet asylsystem.

De resterende midler fordeles således blandt medlemsstaterne:

- a) 65 % af midlerne fordeles i forhold til det gennemsnitlige antal ansøgere om en eller anden form for international beskyttelse, der er registreret de forudgående tre år,
- b) 35 % af midlerne fordeles i forhold til antallet af personer, der er blevet tilkendt flygtningestatus eller midlertidig beskyttelse i løbet af de tre forudgående år.

Referencetallene er de seneste tal fra De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor.

Kommissionen træffer afgørelse om fordelingen af midlerne på grundlag af de indkomne anmodningers kvalitet, behovet i den pågældende medlemsstat og de foreslåede foranstaltningers relevans set i forhold til de eksisterende retningslinjer.

Kommissionen tager hensyn til, at der er behov for at fremme en effektiv indsats til modtagelse og integration af flygtninge i de medlemsstater, hvor der hidtil er gjort mindst.«

3.9. Artikel 11

Sidst i artiklen tilføjes:

»Navnlig i forbindelse med foranstaltninger, der gennemføres af NGO'er og af arbejdsmarkedets parter, kan den samlede offentlige støtte, inkl. national medfinansiering, udgøre 100 %.«

3.10. Artikel 18

Ændres som følger:

»3. Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet og Rådet medlemsstaternes årsrapporter, en midtvejsrapport senest den 31. december 2002 og en endelig rapport senest den 1. juni 2005.

Senest 31. marts 2001 forelægger Kommissionen desuden Europa-Parlamentet og Rådet en vurdering af, om den nye

fremgangsmåde og medlemsstaternes gennemførelse af den lever op til Den Europæiske Flygtningefonds målsætninger.«

3.11. Artikel 19

Sidst i artiklen tilføjes:

»Ikke-statslige organisationer, flygtningeorganisationer og arbejdsmarkedets parter inddrages i udvalgets arbejde som observatører. Såfremt ØSU af komitologiske årsager ikke kan repræsenteres i udvalget, høres det af udvalget.«

Bruxelles, den 27. april 2000.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om mobilitet i Det Europæiske Fællesskab for studerende, personer under erhvervsuddannelse, unge volontører, undervisere og erhvervslærere«

(2000/C 168/08)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 29. februar 2000 under henvisning til EF-traktatens artikel 149 og 150 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkedsmæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede Renate Hornung-Draus til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 11. april 2000.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 372. plenarforsamling af 27. april 2000, følgende udtalelse med 111 stemmer for og 5 hverken for eller imod.

1. Indledning

1.1. Ifølge artikel 18 i EF-traktaten giver unionsborgerskabet alle statsborgere i en medlemsstat ret til frit at færdes og opholde sig i alle medlemsstater. Ikke desto mindre begrænses denne fundamentale rettighed for den enkelte af en række ulemper og vanskeligheder, som lægger hindringer i vejen for de borgere, som gerne vil uddanne sig uden for deres eget lands grænser.

1.2. Den frie bevægelighed for personer gælder lønarbejdere og selvstændige og dermed også undervisere og erhvervslærere. Personer, som, ofte uden for rammerne af deres eventuelle erhvervsbeskæftigelse, ønsker at påbegynde eller fortsætte

studier, en uddannelse eller en volontæraktivitet i et andet EU-land, skal også kunne udnytte denne ret. Vælger de at flytte til en anden af Fællesskabets medlemsstater, uanset om dette sker i forbindelse med et fællesskabsprogram eller ej, må det være Fællesskabets opgave at få fjernet alle de administrative hindringer, som kan stille sig i vejen for dette.

Derfor hilser ØSU målsætningen i den foreliggende henstilling velkommen. Den giver det rigtige signal til Europas borgere i en tid, hvor udvidelsen af Unionen står for døren, og EU, som besluttet på det ekstraordinære topmøde i Lissabon⁽¹⁾, træffer forberedelser til overgangen til informations- og videnssamfundet for at kunne opfylde kravene i forbindelse med globaliseringen af økonomien.

⁽¹⁾ EFT C 117 af 26.4.2000.

1.3. I forbindelse med skabelsen af et europæisk videnssamfund spiller fremme af den tværnationale mobilitet en særlig rolle. En næsten uhindret mobilitet er en forudsætning for virkeliggørelse af den europæiske integration — et borgernes Europa — og for styrkelse af den internationale konkurrenceevne. Desuden er formidling af »europæisk kompetence« i stadigt stigende grad et vigtigt kriterium for erhvervs- og almenuddannelsens kvalitet og attraktivitet. De uddannelsesansvarlige i EU bør i højere grad fremme de europæiske kvalifikationer som sproglig kompetence, kendskab til de forskellige politiske, juridiske, sociale og økonomiske systemer i Europa samt forståelse for de europæiske naboers levevis. De nationale uddannelsessystemer skal indrette sig efter den europæiske udvikling og dens krav; de skal være »Europaorienterede«, dvs. åbne og gennemskuelige til gavn for alle EU's borgere.

1.4. Et vigtigt element i gennemførelsen af mobilitet er også en omfattende informationspolitik, som skal føres aktivt og offensivt af både Europa-Kommissionen og medlemsstaterne. Personer, der er interesserede i eller villige til at flytte til en anden medlemsstat, har ofte svært ved at få oplysninger om, hvilke muligheder de har for at udnytte et udlandsophold som led i deres faglige uddannelse eller videreuddannelse. Uden vidt udbredte, målrettede og generelt forståelige oplysninger, der står til rådighed for almindelige skoler, erhvervsuddannelseskoler, arbejdsformidlinger, universiteter og andre uddannelsesinstitutioner samt for virksomheder, forbliver mobilitet et privilegium for de få, hvis undervisere eller erhvervslærere er særligt engagerede. I denne forbindelse foreslår ØSU på mellemlang sigt at overveje, om ikke genindførelse af målet, individuel støtte til personer, der ønsker at bevæge sig inden for Den Europæiske Union, ville være på sin plads, således som det længe har været tilfældet på for eksempel forskningsområdet. I den forbindelse kan der trækkes på erfaringerne fra forrige generation af europæiske uddannelsesprogrammer, som for eksempel Petra og Lingua, hvor sådanne individuelle støttemuligheder allerede fandtes og blev benyttet i høj grad.

1.5. Kendskab til fremmedsprog er af stor betydning for arbejdstagernes muligheder for beskæftigelse, for virksomhedernes konkurrenceevne og for den europæiske økonomi. Mere mobilitet i Europa ville også give Europas befolkning flere muligheder for at lære fremmedsprog. Samtidig er ganske vist netop manglende kendskab til fremmedsprog en stor hindring for mobiliteten. Derfor hilser ØSU det velkomment, at Kommissionen har udpeget år 2001 til europæisk sprogår. Det er i den forbindelse et erklæret mål at gøre det muligt for så stort et antal mennesker som muligt at få adgang til at lære fremmedsprog. Ud over den personlige udvikling og forståelsen for andre kulturer bør det fremhæves, at den enkeltes beskæftigelsesmuligheder øges gennem uddannelses- og videreuddannelsesophold i udlandet.

2. Henstillingen

2.1. Henstillingen er opdelt i generelle henstillinger for alle personkategorier og i særlige henstillinger for studerende, personer under erhvervsuddannelse, unge volontører, undervisere og erhvervslærere.

2.2. Erfaringer fra Fællesskabets uddannelses- og kvalifikationsprogrammer som f.eks. Petra, Comett, Leonardo da Vinci og Sokrates og fra fællesskabsinitiativerne inden for området menneskelige ressourcer fik allerede i 1996 Kommissionen til at udarbejde grønbogen »Almenuddannelse — erhvervsuddannelse — forskning: hindringer for mobiliteten i Det Europæiske Fællesskab«. I grønbogen fastslog Kommissionen, at de forskellige forhold, som studerende, personer under uddannelse, unge volontører, undervisere og erhvervslærere har i de enkelte medlemsstater, navnlig hvad angår arbejdsret, socialsikringsret og skatteret, lægger hindringer i vejen for deres bevægelighed. Dette dokument danner grundlaget for Kommissionens nærværende henstilling, som, i modsætning til grønbogen, har udeladt hele spørgsmålet om forskningssektoren og koncentrerer sig om den almene og erhvervsmæssige uddannelse.

3. Bemærkninger

3.1. Generelle bemærkninger

3.1.1. Ifølge henstillingen bør medlemsstaterne vise sig parate til at rydde de hindringer for den frie bevægelighed af vejen, som endnu findes på trods af, at der ifølge fællesskabsretten er fri bevægelighed for studerende, personer under uddannelse, unge volontører samt undervisere og erhvervslærere.

3.1.2. Desuden bør der træffes foranstaltninger, der sikrer, at personer fra tredjelande, som er permanent bosiddende på Fællesskabets område, kan drage nytte af bestemmelserne i fællesskabsretten om fri bevægelighed og ligebehandling og af bestemmelserne i henstillingen. Medlemsstaterne bør indvillige i at behandle borgere fra tredjelande med fast bopæl i EU på samme måde som borgere fra Fællesskabet, når de studerer, er under uddannelse, gør volontørtjeneste eller underviser inden for rammerne af et fællesskabsprogram.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg er særdeles tilfreds med, at henstillingen i høj grad beskæftiger sig med problemer vedrørende tredjelande. Navnlig i fasen inden udvidelsen af Unionen og på baggrund af den igangværende regeringskonference er dette et positivt signal til ansøgerlandene. Hvis man skal opbygge en funktionsdygtig union, skal ansøgerlandenes borgere også have en chance for at få kendskab til Den Europæiske Union. Dette kan allerede lade sig gøre inden for rammerne af førtiltrædelsesstrategien for ansøgerlandene og på grundlag af de Europa-aftaler, der er indgået med dem. Navnlig bør CEDEFOP's studiebesøgsprogrammer under Leonardo i højere grad udnyttes til at opbygge og fremme kontakter og samarbejde med ansøgerlandene.

3.1.3. Desuden bør medlemsstaterne bedst muligt integrere aspektet tværnational mobilitet i deres nationale politik til gavn for de personer, der er berørt af den foreliggende henstilling. Det er i den forbindelse særligt vigtigt at udnytte de erfaringer, som er indhøstet i forbindelse med det grænseoverskridende samarbejde inden for EU-programmerne: Der er ingen mening i at opfinde hjulet igen og igen og hele tiden støde på de samme problemer.

3.1.4. ØSU mener imidlertid, at Kommissionens forslag ikke i tilstrækkelig grad afspejler, hvor vidtrækkende den foreliggende henstilling er. Her er der ikke kun tale om anerkendelse af udlandserfaring erhvervet under uddannelse, men om fundamentale spørgsmål, som for eksempel vedrører opholdstilladelser og de sociale sikringsystemer samt arbejds-, socialforsikrings- og skatteret. Mængden af delproblemer, beføjelsernes fordeling og EU's manglende kompetence for eksempel inden for skattepolitik giver ikke plads til kortfristede enkeltløsninger med henblik på at fjerne eksisterende hindringer for mobilitet. Netop hvad angår modernisering af den sociale beskyttelse har ØSU for nylig taget stilling i en udtalelse.

3.1.5. ØSU glæder sig over, at henstillingsforslaget henvender sig til en bredere personkreds. Det bør dog tages i betragtning, at der inden for de enkelte persongrupper findes store forskelle, som egentlig nødvendiggør særskilt behandling. Derfor er det ærgerligt, at der ikke er blevet udarbejdet mere tilbunds gående skræddersyede forslag for hver enkelt målgruppe. Denne blanding af forskelligartede specifikke problemer er ensbetydende med, at henstillingen er blevet meget abstrakt. Derfor frygter ØSU, at henstillingen ikke får nogen nævneværdig virkning på kort sigt, da hindringerne for mobilitet har for mange forskellige årsager. ØSU beklager, at hele forskningsområdet er blevet udeladt, og appellerer til Kommissionen om snart at fremsætte et lignende forslag for forskningen i Europa, navnlig da mobilitet allerede er langt mere udbredt inden for denne sektor, og der kan drages nytte af erfaringerne herfra.

3.1.6. Det ville være glædeligt og ønskværdigt, om henstillingen på mellemlang sigt ville føre til, at spørgsmålet om mobilitet for studerende gradvis integreres i alle relevante europæiske politiske områder (»mobility mainstreaming«). Dermed ville man være kommet »Det Europæiske Uddannelsesområde« nærmere.

3.2. Særlige bemærkninger

3.2.1. Generelle henstillinger

3.2.1.1. ØSU støtter henstillingen til medlemsstaterne om at træffe alle passende foranstaltninger til at fremme mobiliteten for personer, som ønsker at gennemføre et studium, en

erhvervsuddannelse, et volontørophold eller en periode som underviser i en anden medlemsstat, hvad enten det sker som led i eller uafhængigt af et fællesskabsprogram.

3.2.1.2. De hindringer, som disse personer står over for, er imidlertid ikke altid af økonomisk art. Foruden administrative hindringer er det ofte også sproglige og kulturelle barrierer, som afholder mennesker fra at begive sig uden for deres eget lands grænser. Derfor går ØSU ind for, at fremmedsprogsundervisningen intensiveres. Undervisningen bør udbygges både i skolerne, inkl. underskolen og børnehaveklasserne, og i erhvervsuddannelserne. Det Europæiske Sprogår, som er planlagt til år 2001, kan benyttes til at fremme pilotprojekter på dette område. Også interkulturel kompetence er en nøglefaktor for fremme af mobiliteten; den, der ved noget om andre kulturer, er også mere interesseret i at lære dem nærmere at kende. Der bør gives målrettet støtte til mobilitet inden for innovative områder, da dette kan resultere i en sund konkurrence systemerne imellem, hvilket på langt sigt kan gøre en lang række europæiske uddannelsesstilbud tilgængelige for den enkelte.

3.2.1.3. Mulighederne for at anvende den viden og de kvalifikationer, man har erhvervet i udlandet, i sit hjemland, er en vigtig faktor. Såfremt et udlandsophold skal give en reel tillægskvalifikation, som også er til gavn for den enkelte i den videre karriere, er det vigtigt at fremme de forskellige uddannelsessystemers gennemskuelighed. Med henblik herpå har Ekspertudvalget for Fri Bevægelighed for Personer (under forsæde af Simone Weil) foreslået at etablere et forum eller et observatorium, der under inddragelse af national ekspertise skal holde øje med ændringer vedrørende kvalifikationer og eksamensbeviser, fremme gensidig information og udarbejde standarder til fremme af gennemsigtighed og gensidig anerkendelse. Der er allerede gjort betydelige fremskridt inden for de højere uddannelser; hvad erhvervsuddannelserne angår er man også kommet et stort skridt fremad med indførelsen af »EUROPASS-uddannelse«. ØSU opfordrer til, at de forslag, som Kommissionen, CEDEFOP og nationale uddannelseseksperter er ved at udarbejde i Det Europæiske Forum for Erhvervsuddannelsescertifikaters Gennemsigtighed, bliver ført ud i livet. Fremskridt forudsætter gennemskuelighed og kohærens, men også respekt for forskelle, både mellem medlemsstater og mellem fag. Jo mere gennemskuelige de forskellige uddannelsessystemer er, desto hurtigere kan EU — hvor dette overhovedet er muligt — bevæge sig i retning af gensidig anerkendelse af eksamensbeviser og kvalifikationer. Når denne sidste etape er tilbagelagt, vil en væsentlig hindring for EU-borgernes frie bevægelighed være ryddet af vejen.

3.2.1.4. Opfordringen til at træffe egnede foranstaltninger, så de persongrupper, som er omfattet af henstillingen, kan drage nytte af alle de fordele, som borgerne i værtslandet nyder godt af, er i grunden berettiget, men formuleringen bør præciseres nøjere. Det bør ikke kunne udlægges således, at medlemsstaterne påtager sig en generel forpligtelse til at præstere særlige sociale ydelser. Det gælder navnlig ydelser som boligsikring, der i de fleste medlemsstater kun ydes til et

begrænset antal mennesker efter en grundig gennemgang af deres økonomiske forhold. Der henvises sandsynligvis til de nedsættelser, som studerende og praktikanter får på grund af deres særlige status; bevis for denne særlige status leveres sædvanligvis ved hjælp af et studie- eller skolekort. ØSU foreslår, at der til dette formål indføres et fælles EU-skole- eller studiekort, som alle, der studerer eller er i praktik i udlandet, kan få. Dermed ville man få et effektivt og gennemskueligt instrument uden anvendelse af bureaukrati.

3.2.1.5. Fremme af udveksling af borgere fra tredjelande med fast bopæl i EU inden for rammerne af europæiske fællesskabsprogrammer er et vigtigt element i sikringen af lige muligheder for borgerne i EU. Borgere fra tredjelande, som er legalt bosiddende i et EU-land, udsættes som regel for yderligere vanskeligheder, som skal lægges til de allerede eksisterende hindringer for deres mobilitet. Derfor støtter ØSU foranstaltninger, der fremmer integrationen af disse borgere, navnlig med henblik på bekæmpelse af racisme og fremmedhad i Unionen.

3.2.1.6. Det er et spørgsmål, om det for tiden er realistisk at træffe yderligere foranstaltninger i medlemsstaterne, som vil gøre det muligt for statsborgere fra tredjelande at opnå fuld ligebehandling i forhold til fællesskabslovgivningen om fri bevægelighed. Det vil i mange tilfælde være i modstrid med de eksisterende nationale bestemmelser om statsborgere fra tredjelande.

3.2.2. Foranstaltninger, der navnlig vedrører studerende

3.2.2.1. ØSU glæder sig over, at henstillingen henviser til det eksisterende meritoverførselssystem ECTS (European Credit Transfer System) og anbefaler omfattende anvendelse heraf. Der er tale om et yderst velfungerende system, der er velegnet til at sikre gennemsigtighed i pensum. Anerkendelse af studier garanteres ved hjælp af en kontrakt, som forinden indgås mellem de studerende og lærestalterne i både oprindelses- og værtslandet.

3.2.2.2. ØSU mener imidlertid, at det er nødvendigt at slå fast, at den krævede klageadgang må begrænses til at gælde overholdelsen af en kontrakt indgået mellem den studerende og dennes lærestalt. Det må under ingen omstændigheder kunne udlægges således, at en lærestalts deltagelse i ECTS kan indankes for retten, da det ville bringe dette velfungerende system, som beror på frivillighedens princip, i fare.

3.2.2.3. Hvad angår tildeling og udbetaling af stipendier, mener ØSU, at to forskellige aspekter bør tages i betragtning: Bankerne skal garantere, at stipendierne overføres og udbetales til tiden. Navnlig i forbindelse med Erasmus-programmet har de nationale koordineringsorganer igen og igen rapporteret om tilfælde, hvor studerende er kommet i gæld på grund af bogføringsproblemer. Mobilitetshindringer af den art skal undgås, og ØSU opfordrer de ansvarlige institutioner til at løse sådanne problemer på en ubureaukratisk måde til gavn for de

studerende. I denne sammenhæng henviser ØSU også til endnu en nødvendighed: De studerende bør generelt have mulighed for at anvende de stipendier, som de har fået tildelt i deres oprindelsesland, i udlandet (forudsat, at de ikke er bestemt til studier ved en ganske bestemt lærestalt eller på anden måde er bundet til et bestemt formål). Såfremt der findes bedre uddannelsesmuligheder på et bestemt område i en anden medlemsstat, skal en studerende, som modtager stipendier, have de samme muligheder i sin søgen efter den bedst mulige uddannelse som den studerende, der selv finansierer sit studium.

3.2.3. Foranstaltninger, der navnlig er rettet mod personer under erhvervsuddannelse

3.2.3.1. ØSU henstiller kraftigt, at dokumentet »EUROPASS-uddannelse« benyttes i vid udstrækning til fremme af europæiske studie- og praktikophold, også for lærlinge. EUROPASS vedrører ikke kun afsluttede uddannelser, men også videreuddannelse og dele af uddannelser, som tages i udlandet. Det er glædeligt, at der med EUROPASS nu også findes et instrument på erhvervsuddannelsesområdet, som giver personer under uddannelse bevis på de kvalifikationer, de har erhvervet i forskellige lande. Medlemsstaterne opfordres til at gøre en indsats for, at dette dokument virkelig også bliver benyttet i vid udstrækning. Det anbefales desuden, at studerende, som er i praktik i et andet europæisk land i forbindelse med deres studier, også kan benytte EUROPASS.

3.2.3.2. ØSU glæder sig i denne sammenhæng over, at Kommissionen har taget initiativ til sammen med aktører i erhvervsuddannelsessektoren inden for rammerne af Europæisk Forum for Erhvervsuddannelsesbevisers Gennemsigtighed at udarbejde forslag, som skal tjene til at forbedre den gensidige forståelse af erhvervsmæssige kvalifikationer i Europa. ØSU appellerer udtrykkeligt til medlemsstaterne om så vidt muligt at tage hensyn til disse forslag.

3.2.3.3. ØSU støtter forslaget om fortsat at udbetale den i oprindelseslandet bevilgede arbejdsløshedsunderstøttelse til arbejdsløse, som påbegynder en uddannelse i en anden medlemsstat, dog under hensyntagen til de enkelte staters bestemmelser. Arbejdsmarkedsmyndighederne i medlemsstaterne bør i højere grad end hidtil støtte arbejdsløse, der kan og vil deltage i en tidsbegrænset uddannelses- eller videreuddannelsesforanstaltning i udlandet. I forbindelse med arbejdsmarkedsmyndighedernes vurdering af, om der fortsat kan udbetales arbejdsløshedsunderstøttelse, må der gælde de samme betingelser for udenlandske som for nationale uddannelsestilbud, både af hensyn til kvaliteten og for at undgå misbrug. En uddannelse i udlandet må betragtes som en betydningsfuld arbejdsmarkedserfaring og kan bidrage til, at der åbner sig nye perspektiver for de pågældende, som ikke forelå i hjemlandet. Desuden giver det mulighed for at lære et fremmedsprog, hvilket er en vigtig ekstra kvalifikation.

3.2.3.4. ØSU glæder sig over kravet om at give personer, som rejser til andre europæiske lande for at uddanne sig, samme opholdsstatus, som gives til studerende. Derved tilskrives erhvervsuddannelse en højere værdi og vises behørig respekt på europæisk plan. Såfremt det er hensigten at arbejde hen imod ligebehandling med studerende, bør det imidlertid sikres, at personer, der gennemgår en erhvervsuddannelse, er tilknyttet en institution, ligesom studerende skal være indskrevet ved et universitet. Alene for at forhindre misbrug af en sådan regel anser ØSU det for absolut nødvendigt, at dette præciseres.

3.2.4. Foranstaltninger, der er rettet mod unge volontører

3.2.4.1. ØSU støtter Kommissionens program for unge volontører. Det kan yde et stort bidrag til den tværkulturelle forståelse. Unge mennesker, der endnu befinder sig i en orienteringsfase, får derved lejlighed til via almennyttig beskæftigelse i et andet europæisk land at erhverve »Europakompetence«, som kan være dem til nytte i deres videre udvikling. Ud over at lære et fremmedsprog drejer det sig også om at klare sig i en fremmed kultur, at styrke sine sociale færdigheder og udvide sin horisont. De hidtidige erfaringer med dette program viser, at næsten alle deltagerne mener, at volontørtjenesten har haft stor betydning for deres videre uddannelsesforløb og erhvervskarriere.

3.2.4.2. For at flere end hidtil kan få mulighed for at drage nytte af dette program, må der imidlertid ud over en passende godtgørelse, der mindst dækker udgifterne til livets ophold, tilbydes de unge volontører fyldestgørende social- og sygesikring, både under volontøropholdet og efter deres tilbagevenden til hjemlandet.

3.2.5. Foranstaltninger, der er rettet mod undervisere og erhvervslærere

3.2.5.1. ØSU glæder sig over, at også undervisere og erhvervslærere udtrykkeligt er nævnt i henstillingen. Perioder, der tilbringes med at videreuddanne sig eller undervise i en

europæisk medlemsstat, har en positiv virkning ikke blot på en persons kvalifikationer, men også på undervisningen. Henstillingen til medlemsstaterne om, hvordan tidsplanerne skal udarbejdes, og opfordringen til at indføre europæiske sabbatperioder er værd at overveje.

3.2.5.2. ØSU ønsker dog at understrege, at Europa-Kommissionen ganske vist kan sætte nye tanker i gang, men at det i sidste ende må overlades til de enkelte uddannelsessteder, hvordan de vil behandle disse forslag, og hvordan de vil udforme deres tidsplaner i henhold til deres individuelle behov. Forslagene om europæiske sabbatperioder bør gennemføres fleksibelt under hensyntagen til både de berørte personers og uddannelsesinstitutioners behov.

3.2.5.3. Opfordringen til at belønne mobile lærerkræfter med forfremmelse er overforenklet og ensidig. Det er ganske vist virkelig sådan, at udlandsophold i mange kredse kan have direkte negativ indflydelse på ens karriere, hvilket naturligvis må modarbejdes. Men mobilitet er ikke et mål i sig selv og heller ikke en faktor, der skal betragtes isoleret. Den kan være et kriterium, der kan have positiv indflydelse på karrierens udvikling. Her opfordrer ØSU til at fremme »passende hensyntagen til en persons vilje til mobilitet«.

3.2.6. Rapporteringspligt

3.2.6.1. Hele denne proces vil kræve et stærkt engagement fra europæiske, nationale, regionale og lokale institutioner. Det vil forbedre mulighederne for virkelige fremskridt, hvis arbejdsmarkedsparterne inddrages. Ekspertgruppen bør omfatte repræsentanter for arbejdsmarkedsparterne på europæisk plan. Foranstaltninger til fjernelse af hindringerne for mobilitet er en langsigtet proces, og det er ikke sikkert, at resultatet kan måles ved hjælp af en lind strøm af rapporter fra medlemsstaterne og fra Kommissionen. Derfor foreslår ØSU, at det overvejes kun at aflægge rapport hvert tredje år. Kommissionens rapport bør bygge på medlemsstaternes bidrag og evaluere udviklingen i forbindelse med fri bevægelighed. Evalueringen bør i givet fald tjene som udgangspunkt for nye forslag fra Kommissionen med henblik på at opfordre medlemsstaterne til at fortsætte deres bestræbelser for at fjerne alle hindringer for den frie bevægelighed.

Bruxelles, den 27. april 2000.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om europæisk samarbejde om evaluering af kvaliteten i skoleundervisningen«

(2000/C 168/09)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 29. februar 2000 under henvisning til EF-traktatens artikel 149 og 150 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkedsmæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede Bernd Rupp til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 11. april 2000.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 372. plenarforsamling den 27. april 2000, med 108 stemmer for, 1 stemme imod og 4 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Det europæiske pilotprojekt om evaluering af kvaliteten i skoleundervisningen blev iværksat i begyndelsen af skoleåret 1997 og sluttede officielt med en konference i november 1998 i Wien.

I projektet deltog 101 sekundærskoler fra 18 lande, nemlig EU's medlemsstater og Norge, Island og Liechtenstein.

Antallet af udvalgte skoler var tilnærmelsesvis proportionalt med landenes størrelse: store lande var repræsenteret med hver 9, mellemstore med hver 5 og mindre lande med hver 2 skoler. Skolerne var udvalgt af et nationalt udvalg.

Kommissionen/Uddannelse, Erhvervsuddannelse og Ungdom har fremlagt en rapport i flere dele om gennemførelsen af projektet:

Evaluering af kvaliteten af skoleundervisningen

- Retningslinjer for deltagende skoler
- Den praktiske vejledning i selvevaluering
- Interimsrapport
- Endelig rapport

1.1.1. Den endelige rapport

- præsenterer projektet
- beskriver skolernes fremgangsmåde
- evaluerer skolernes arbejde
- skitserer overvågningen på nationalt plan
- redegør for forudsætningerne for pilotprojektets succes
- og for perspektiverne for de deltagende skoler.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Betydningen af kvalitetsuddannelse

Der kan ikke herske tvivl om, at i ethvert samfund er uddannelsens kvalitet en vigtig indikator for individets modenhed og selvstændighed, men også for det pågældende samfunds sociale og økonomiske ydeevne.

Siden den moderne stats opståen har uddannelsens kvalitet og kognitiv og social kompetence — både enkeltvis og under ét — altid været det væsentlige grundlag for en stats samfundsstruktur, velstand og demokrati.

»Viden er magt!« — dette motto for det organiserede og præstationsorienterede civilsamfund er mere sandt end nogen sinde. I denne forbindelse betyder uddannelse ikke ophobning af viden, men den målrettede anvendelse af reflekteret viden.

2.1.1. Uddannelse og globalisering

Videreudviklingen af samfundet og af individets frihedsrettigheder gør det nødvendigt at sikre en kvalitetspræget uddannelse, der svarer til de dynamiske forandringer i erhvervslivet og på arbejdsmarkedet såvel som inden for videnskab, forskning og teknik, politik og offentlig forvaltning. Det gælder om at fremme og sikre beskæftigelsesevnen og at indlede den livslange uddannelsesproces. Det er ikke kun en opgave for de offentlige uddannelsessystemer; også familien, uddannelsessystemerne uden for skolen og erhvervslivet må inddrages, dog på grundlag af det offentliges ansvar for uddannelse.

I betragtning af den tiltagende globalisering kan dette ikke længere kun gælde for enkeltstater; der kræves derimod en fælles og først og fremmest koordineret indsats for at sikre uddannelsens kvalitet og dermed også for at bringe personers mellemstatslige mobilitet og overførslen af viden et afgørende skridt fremad.

2.1.2. Europæisk uddannelsesnorm

Uddannelsesevaluering og kvalitetskontrol indebærer en undersøgelse af selve uddannelsen, dens indhold, dimensioner og mål, dens norm. I sidste instans må EU også — med al respekt for den nationale og kulturelle egenart og for medlemsstaternes suverænitæt — opstille en europæisk uddannelsesnorm forstået som et fælleseuropæisk curriculum, hvis ensartede kvalitet og kvalitetsevaluering skal sikres i alle medlemsstater.

Et fælles curriculum på grundlag af den højst mulige uddannelseskvalitet skaber ikke kun forudsætningerne for mobilitet og velstand, men sikrer også sammenligneligheden af de enkeltes præstationer og dermed lige muligheder for alle. Det bliver dermed til en grundpille for demokratiet og velfærdsstaten i Europa.

2.1.3. Kvalitet gennem præstation

Uddannelsens kvalitet hænger sammen med præstation, og for så vidt også med præstationsevaluering og -kontrol. For kvaliteten skal måles med en målestok eller normer, der har udviklet sig kulturelt, eller som er fastlagt i læseplanerne. Kvalitetskontrol er ikke noget nyt for skolerne. Der har altid fundet en kontrol sted af indlæringsprocessernes effektivitet og dermed en kvalitetsevaluering af resultaterne.

Det nye er for det første, at uddannelseskvaliteten skal evalueres på et internationalt grundlag, hvor forskellige skolesystemer er involveret, hvorved det bliver muligt at foretage en kvalitets-sammenligning. For det andet skal dette ske i forbindelse med udvidet autonomi for de enkelte skoler, dvs. i et decentraliseret undervisningsmiljø.

2.1.4. Decentralisering af skolevæsenet

I denne forbindelse er ekstern og intern evaluering nyttige instrumenter. Dertil kommer, at der skabes en ny balance mellem »centralmagtens« indflydelse og de decentraliserede instansers, i sidste ende skolernes egen, beslutningskompetence. Bindemidlet i denne struktur er evalueringskriterierne; de skal gøre det muligt at sammenligne skoleundervisningens kvalitet og — for hvert klassetrin — at opnå en ensartet standard af de kvalifikationsbeviser, skolerne udsteder.

Skolerne har brug for varig støtte for at kunne gennemføre dette. Der er behov for forskellige kompensationsforanstaltninger for at sætte skolerne i stand til at deltage i et sådant kvalitetssikringsprogram. Denne støtte skal gives inden for undervisningssektoren, men især via regeringernes finanspolitik. For den væsentligste forudsætning for kvalitet i undervisningen er stadig tilstrækkelige ressourcer. Europa-Parlamentet og Rådet bør derfor insistere på denne sammenhæng over for de enkelte stater.

2.1.5. De involverede parters accept

Om foranstaltninger til kvalitetsevaluering af skoleundervisning og uddannelse lykkes, står og falder med de involverede parters accept. Hermed menes der ikke dem, der har det politiske ansvar for skolerne (der ofte henviser til enkeltstaternes kulturelle og dermed også uddannelsespolitiske autonomi), men eleverne og lærerne selv, disses interesseorganisationer og fagforeninger samt familierne og lokalsamfundene, som skolerne er en del af. De har alle brug for de nødvendige forudsætninger og et udvidet manøvrerum for at sikre og evaluere uddannelseskvaliteten.

Et program til evaluering og sikring af høj kvalitet i uddannelsen, som ud fra ensidige økonomiske effektivitetsbetragtninger vil opnå større præstationer med de samme skattemidler, og som tilmed via decentraliserende strukturændringer pålægger de enkelte skoler at administrere uden tilstrækkelige midler, er dømt til at mislykkes. Uddannelsessteder, som f.eks. skoler, kan ikke sammenlignes med virksomheder og indlæring ikke med industrielle produktionsprocesser.

Kvalitet i skoleundervisningen i Europa er uden tvivl en væsentlig faktor for Fællesskabets evne til at møde fremtidens udfordringer. At sikre den er derfor med rette — som det hedder i henstillingens begrundelse — en påtrængende opgave.

Derfor støttes henstillingen både i princippet og for så vidt angår de fleste enkeltpunkter. Da princippet om frivilligt samarbejde og tilpasning gælder, er det op til de enkelte stater, om de har viljen til at sikre deres unge borgere lige muligheder over hele Europa, og om de vil stille de nødvendige finansielle midler og ressourcer til rådighed. Det er en absolut forudsætning for at sikre Europas position i verden.

2.2. Baggrunden for forslaget til henstilling

2.2.1. Overbevisningen om, at det er vigtigt at sikre kvalitet i skoleundervisningen, fører logisk til den slutning, at uddannelsespolitikken i EU alt i alt bør prioriteres højere. Dette synspunkt kan støttes. Den foreliggende henstilling kan fremme dette mål.

Det er naturligvis enhver lærers fornemste opgave at sikre høj kvalitet i undervisningen. Men der må stilles de nødvendige ressourcer til rådighed (jf. ovenfor).

Det europæiske pilotprojekt om evaluering af kvaliteten i skoleundervisningen kan vurderes som en succes for Kommissionen. Det må anses for en vigtig forudsætning for denne succes, at der også blev fremsat praktiske forslag til evaluering. For så vidt udgør pilotprojektet et solidt grundlag for et bredere anlagt projekt til kvalitetssikring.

2.2.2. Det europæiske bidrag til uddannelseskvaliteten i Fællesskabet er af kompensatorisk art. De nationale uddannelsessystemer skal støttes og suppleres med særlige tilbud for på den måde at skabe en uddannelsesnorm for hele EU. Det betyder ikke ensartetgørelse, men støtte til ligeværdige uddannelsesmuligheder i Fællesskabet.

Som det også anføres i forslaget, er uddannelseskvalitet således ikke en norm, der påtvinges fra oven, men en dynamisk variabel i samfundsudviklingen, som påvirkes af andre politiske områder. Det gælder især finansieringen.

Uden tilstrækkelige ressourcer kan der derfor ikke sikres kvalitet i uddannelsen. Ressourcemangel fører derimod til overbelastning af både de involverede personer og selve systemet, hvilket, netop i lyset af den stigende decentralisering, går ud over accepten af et kvalitetsevalueringsprogram.

2.2.3. Der skal gøres opmærksom på, at decentraliseringen og den øgede autonomi i skolesystemet frembyder en afgørende uddannelsespolitisk mulighed for at øge uddannelseskvaliteten og skolesystemets præstationsevne.

Det er tilfældet, hvis der hersker det princip, at pædagogiske og uddannelsesmæssige afgørelser træffes på det niveau, hvor de skal gennemføres, takket være udvidet decentral selvstændighed. I en demokratisk stat bevarer parlamentet naturligvis retten til væsentlige afgørelser, der vedrører systemet som helhed. Decentraliseringen får dog kun positiv effekt, hvis den ikke resulterer i, at skolerne tvinges ud i mangelsituationer, som de lavere niveauer i uddannelsessystemet ikke kan klare. Det gælder især selve undervisningen, skoleudstyr og lærerkræfter.

2.2.4. Hvad angår den eksterne og den interne evaluering, som er de to væsentlige metoder til kvalitetsevaluering, må den interne evaluering have forrang, netop på grund af decentraliseringen, men også det demokratiske princip. At den interne evaluering prioriteres højt, mindsker ikke værdien af den eksterne evaluering. Dog bør vægten i et EU-program på området lægges på den interne evaluering.

Det betyder, at de enkelte skoler får en række praktiske tilbud, som sætter dem i stand til at evaluere og øge kvaliteten i skoleundervisningen. Med henblik herpå bør der i samarbejde med de enkelte stater tilvejebringes forskellige incitamenter, som kan sikre den nødvendige accept af ordningerne, så alle relevante aktører inddrages.

2.2.5. Indsamling og arkivering af kvalitetsindikatorer og benchmarks kan udgøre en vigtig støtte for de enkelte skolars kvalitetsevaluering, da sådanne indikatorer støtter den interne evaluering ved at skabe mulighed for at anstille sammenligninger og skabe overblik. Et europæisk program til sikring af

kvalitet i uddannelsen må derfor omfatte opbygning af en databank, som skolerne har adgang til («Uddannelsesserver»).

3. Særlige bemærkninger

3.1. Principielle bemærkninger til henstillingens begrundelse

3.1.1. Der er ganske vist i alle landene blevet afsat flere ressourcer til uddannelse, men den absolutte værdi siger ikke nok om, hvorledes uddannelsen prioriteres. Uddannelsesudgifterne skal ses i forhold til bruttonationalproduktet. Først når dette forhold er forbedret, kan man drage den slutning, at der er sket en stigning i uddannelsesressourcerne.

Der er en direkte sammenhæng mellem uddannelse og beskæftigelse. En bedre uddannelse fører også til bedre beskæftigelsesmuligheder. Ganske vist fører uddannelse ikke umiddelbart til beskæftigelse. Uddannelse kan helt sikkert yde et væsentligt bidrag til løsningen af beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitiske problemer, men den er ikke hele løsningen. Muligheden for via uddannelse at løse problemer, som gælder hele samfundet, må ikke overvurderes.

Her bør begrebet »livslang uddannelse« nævnes specifikt: Én uddannelsesfase er ikke længere tilstrækkelig til et helt arbejdsliv. Alle fag kræver en parallel efter- og videreuddannelse, og de rette betingelser herfor må etableres.

3.1.2. Handicappede, handicaptruede og socialt dårligt stillede børn og unge samt unge, der forlader skolen for tidligt, har brug for målrettet og særlig støtte i forbindelse med kvalitetssikrende uddannelsesforanstaltninger. Antallet af unge, der forlader skolen for tidligt har i de senere år været så godt som uændret trods de mest forskelligartede pædagogiske støtteprogrammer. Der kræves andre og først og fremmest supplerende og omfattende socialpolitiske foranstaltninger, hvis disse grupper skal hjælpes til en rimelig uddannelse eller sættes i stand til at fuldføre skoleforløbet.

Skolernes tilslutning til Internettet og billigere adgang til Internettet for eleverne er væsentlige forudsætninger for øget kvalitet i uddannelsen og for øget uddannelsesudveksling på baggrund af informationsteknologiernes udvikling og den eksisterende kommunikationsstandard i erhvervslivet.

3.1.3. Det understreges udtrykkeligt, at øget kvalitet i uddannelsen ikke udelukkende drejer sig om videnskapsmaksimering, men også omfatter udvidede sociale og emotionelle kvalifikationer.

3.1.4. Det vellykkede Pilotprojekt om evaluering af kvaliteten i skoleuddannelsen fra 1997/1998 kan danne grundlag for alle foranstaltninger, der iværksættes på basis af denne henstilling.

3.2. *Principielle bemærkninger til de enkelte punkter i henstillingen*

3.2.1. Kvaliteten i skoleundervisningen bør bevares ved hjælp af gennemsigtige kvalitetssystemer, og der bør udvikles en europæisk uddannelsesnorm i overensstemmelse med den europæiske dimension. Målet er ikke kun uddannelses- og erhvervsmæssig kvalificering, men især større livskvalitet i kraft af demokratisk medbestemmelsesret i det organiserede civilsamfund.

3.2.2. Antallet af skoler, der er i stand til at lære gennem intern evaluering, skal øges ved hjælp af et målrettet system bestående af forskellige incitament, hvis det skal forhindres, at »gode« skoler bliver stadig bedre, mens »dårlige« skoler bliver stadig dårligere. Der må således skabes incitament for lærerne hvad angår forfremmelses-, advancements- og efteruddannelsesmuligheder, ligesom lærerne selv må tilskynde eleverne til at øge deres præstationer.

3.2.3. Ekstern evaluering må foretages af ekspertinstanser efter kriterier, der er karakteristiske for skolerne. En simpel input-output-metode baseret på økonomisk effektivitet er ikke hensigtsmæssig til kvalitetskontrol. EU's uddannelsesindikatorer er et vigtigt grundlag eller en ramme for evalueringen. Det gælder også for punkt 2 b) i forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling.

3.2.4. Involvering af alle implicerede parter, forstået som medbestemmelse og deltagelse i alle trin i hele evalueringsprocessen, er en absolut forudsætning for projektets succes.

3.2.5. Udbuddet af kurser i selvevalueringsmetoder og deres anvendelse bør også omfatte gensidig udveksling af lærere og instruktører, som har udmærket sig i forbindelse med selvevaluering i skoleundervisningsprocesser. De kan sættes ind både i læreruddannelsen og i den eksterne og interne efter- og videreuddannelse af lærere.

3.2.6. I samarbejdet mellem de ansvarlige myndigheder skal de til stadighed have kontakt til den pædagogiske praksis i skolerne og til de lærere, der beskæftiger sig med kvalitets-sikring.

3.2.7. Ud over de ansvarlige myndigheder skal også skolerne straks have adgang til den europæiske ekspertise, der tilvejebringes — f.eks. via den foreslåede databank.

Bruxelles, den 27. april 2000.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Opfølgning af Verdenstopmødet om social udvikling«

(2000/C 168/10)

Det Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 29. april 1999 under henvisning til forretningsordenens artikel 23, stk. 3, at afgive udtalelse om »Opfølgningen af Verdenstopmødet om social udvikling«.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Eksterne Forbindelser, som udpegede Thomas Etty til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelsen den 14. april 2000.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 372. plenarforsamling af 27. april 2000 følgende udtalelse med 107 stemmer for, 1 imod og 6 hverken for eller imod.

1. Indledning

1.1. På en særlig samling i Genève den 26.-30. juni 2000 vurderer De Forenede Nationers generalforsamling gennemførelsen af resultaterne af Verdenstopmødet om social udvikling i København (1995) og drøfter yderligere aktiviteter.

1.2. På »det sociale topmøde« i København i 1995 behandlede tre hovedtemaer:

- bekæmpelse af fattigdom
- fremme af social integration og
- fremme af fuld beskæftigelse.

1.3. Topmødet mundede ud i en erklæring om social udvikling og et handlingsprogram til gennemførelse heraf. Erklæringens hovedindhold var ti forpligtelser indgået af medlemsstaterne, hvoraf størstedelen var repræsenteret af deres stats- og/eller regeringschef.

Forpligtelse nr. 1: Vi forpligter os til at skabe et økonomisk, politisk, socialt, kulturelt og retligt klima, som gør det muligt for borgerne at opnå social udvikling.

Forpligtelse nr. 2: Vi forpligter os til at forfølge målet om at bekæmpe fattigdommen i verden ved hjælp af nationale aktioner og internationalt samarbejde. Der er tale om en både etisk, social, politisk og økonomisk pligt over for menneskeheden.

Forpligtelse nr. 3: Vi forpligter os til at fremme målet om fuld beskæftigelse som en grundlæggende prioritet i vore økonomiske og sociale politikker og til at gøre det muligt for alle mænd og kvinder at opnå sikre og bæredygtige indtjeningsmuligheder via en produktiv beskæftigelse, som de frit har valgt.

Forpligtelse nr. 4: Vi forpligter os til at fremme den sociale integration ved at udvikle stabile, sikre og retfærdige samfund, hvis grundprincipper er fremme og beskyttelse af alle menne-

skerettigheder, ikke-diskrimination, tolerance, respekt for mangfoldigheden, lige muligheder, solidaritet, sikkerhed og deltagelse af alle borgere i samfundslivet, herunder også dårligt stillede og udsatte grupper og personer.

Forpligtelse nr. 5: Vi forpligter os til at fremme fuld respekt for den menneskelige værdighed, skabe lighed og retfærdighed mellem kvinder og mænd samt anerkende og fremme deltagelse af og ledende roller for kvinder i det politiske, civile, økonomiske, sociale og kulturelle liv samt i udviklingssammenhæng.

Forpligtelse nr. 6: Vi forpligter os til at sikre og fremme universel og lige adgang til uddannelse af høj kvalitet og adgang for alle til primære sundhedsydelser og i den forbindelse yde en særlig indsats for at korrigere uligheder i de sociale vilkår på baggrund af race, national oprindelse, køn, alder eller handicap, respektere og fremme den fælles kultur og individuelle kulturer, bestræbe os på at styrke kulturens rolle i samfundsudviklingen, bevare grundpillerne i en bæredygtig udvikling med mennesket i centrum samt bidrage til den optimale udvikling af de menneskelige ressourcer og til den sociale udvikling. Formålet med disse aktiviteter er at bekæmpe fattigdommen, befordre fuld og produktiv beskæftigelse og fremme den sociale integration.

Forpligtelse nr. 7: Vi forpligter os til at fremskynde udviklingen af de økonomiske, sociale og menneskelige ressourcer i Afrika og de mindst udviklede lande.

Forpligtelse nr. 8: Vi forpligter os til at sikre, at strukturtilpasningsprogrammerne, når de er vedtaget, omfatter målsætninger for den sociale udvikling, navnlig fattigdomsbekæmpelse, fremme af fuld og produktiv beskæftigelse og forbedring af den sociale integration.

Forpligtelse nr. 9: Vi forpligter os til en kraftig forøgelse og/eller mere effektiv anvendelse af de midler, der afsættes til den sociale udvikling med henblik på at opfylde topmødets mål via nationale foranstaltninger og regionalt og internationalt samarbejde.

Forpligtelse nr. 10: Vi forpligter os til i partnerskabets ånd via De Forenede Nationer og andre multilaterale institutioner at forbedre og styrke rammerne for det internationale, regionale og subregionale samarbejde.

1.4. Forberedelsen til den særlige samling om opfølgningen af København-erklæringen og handlingsprogrammet blev indledt i september 1997 med oprettelsen af et forberedelsesudvalg.

FN's medlemsstater har i løbet af 1999 indgivet rapporter om, hvordan de har gennemført forpligtelserne. På et møde i FN's Økonomiske og Sociale Råds kommission om social udvikling i februar 2000 blev disse rapporter drøftet og vurderet.

1.5. Hvad angår de regionale forberedelser har FN udeladt Europa. Årsagerne hertil ligger ikke helt klart. Det ansvarlige FN-organ er ECE (som f.eks. står for den regionale forberedelse af opfølgningen af den internationale kvindekongress i Beijing i 1995). Europarådet er trådt til og har afholdt en forberedende europæisk konference om social udvikling i Dublin den 18.-19. januar 2000, hvor man drøftede rapporterne fra Europarådets medlemslande og i arbejdsgrupper fortsatte den grundige behandling af forpligtelse nr. 1, 2 og 4.

2. EU og det sociale topmøde

2.1. Det er naturligvis først og fremmest op til de enkelte EU-lande at gennemføre København-topmødets ti forpligtelser, hvilket er væsentligt at understrege i forbindelse med denne udtalelse. EU viste imidlertid stærk interesse for topmødet i København i 1994 og 1995. Det Europæiske Fællesskab offentliggjorde en meddelelse om topmødet og gennemførte omfattende høringer med civilsamfundet (herunder ØSU og de økonomiske og sociale interessegrupper, det repræsenterer). En stor EF-delegation deltog i »det sociale topmøde«. ØSU var med i denne delegation.

2.2. Det Europæiske Fællesskab har ikke indgivet nogen gennemførelsesrapport til FN's sekretariat. Kommissionens meddelelse fra 1996 om Det Europæiske Fællesskabs opfølgning af verdenstopmødet om social udvikling er naturligvis ikke et passende grundlag for en vurdering på dette tidspunkt. ØSU er klar over, at Kommissionen ikke var forpligtet til at aflægge rapport. På baggrund af forpligtelse nr. 10 mener ØSU imidlertid, at Kommissionen har forpasset en chance for at

vide det internationale samfund, hvordan samarbejdet mellem medlemsstaterne har føjet en merværdi til de respektive nationale politikker på fattigdoms-, integrations- og beskæftigelsesområdet.

2.3. EU's formandskab har i de forløbne år udtalt sig ved en række lejligheder om gennemførelsen af det sociale topmødes resultater, senest under FN-generalforsamlingens 54. samling.

3. Generelle bemærkninger

3.1. I sin udtalelse fra februar 1995 om topmødet i København fremsatte ØSU en række bemærkninger og forslag, som stadig forekommer relevante, bl.a. at:

- EU bør føre an i en kampagne for mere udbredt ratificering og fuld overholdelse af ILO-konvention nr. 144 om trepartskonsultation (i dag, i år 2000, kunne EU i en sådan kampagne rette opmærksomheden mod ansøgerlandene, mod sine partnere i Barcelona-processen, mod Mercosur-landene og AVS-landene),
- der bør gennemføres foranstaltninger, som skal udvirke, at den internationale handel i højere grad bidrager til den sociale udvikling (ØSU har uddybet disse forslag i sin udtalelse fra 1999 om WTO og i sine seneste udtalelser om EU's handelspolitik),
- der bør gennemføres foranstaltninger til bekæmpelse af børnearbejde (i 1999 vedtog ILO en ny konvention om de værste former for børnearbejde. EU kunne foretage en gestus over for det internationale samfund ved, at alle 15 medlemsstater hurtigt vedtog denne nye konvention. Endvidere bør de to medlemsstater, der endnu ikke har ratificeret ILO's konvention nr. 138 om en minimumsalder (Østrig og Storbritannien) gøre en indsats for at få den ratificeret i allernærmeste fremtid. ØSU ønsker desuden på dette tidspunkt at opfordre EU og alle medlemsstaterne til at yde finansiel støtte til ILO's programmer til bekæmpelse af børnearbejde),
- medlemsstaterne opfordres til at gøre deres indflydelse gældende over for IMF, Verdensbanken, OECD og de regionale udviklingsbanker for at overbevise disse institutioner om, at de skal samarbejde meget mere intensivt med ILO end hidtil (i dag kan vi føje WTO til listen og også opfordre EU-landene til at yde en fælles indsats for at demokratisere disse organisationer og øge deres gennemsigthed),
- der bør skabes bedre sammenhæng mellem EU's udenrigs-, sikkerheds-, handels-, landbrugs- og udviklingspolitik (ØSU kan nu, fem år efter topmødet i København, tilføje, at den styrkede sammenhæng navnlig skal bruges i bekæmpelsen af fattigdommen i verden og i forebyggelsen af væbnede konflikter),

— EU skal yde et veldefineret bidrag til opfølgingsprocessen ved at gøre et begrænset antal initiativer inden for jobskabelse, bekæmpelse af fattigdom og social marginalisering til mål for en koordineret indsats i hele EU.

3.2. Selv om gennemførelsen, som tidligere anført, først og fremmest er medlemsstaternes ansvar, kan en samlet indsats fra EU's side indeholde en betydelig merværdi. Dette gav ØSU allerede udtryk for i sin sidste anbefaling i udtalelsen fra 1995 (punkt 13.2). I sin behandling af det regionale samarbejde fokuserede ØSU i 1995-udtalelsen på samarbejdet inden for EU. Udvidelsesprocessen, udviklingen af Euromiddelhavs-samarbejdet og de styrkede forbindelser med AVS-landene viser i høj grad, at man på realistisk vis bør vurdere yderligere geografiske områder, hvor en EU-indsats væsentligt kunne forbedre muligheden for en vellykket »København-proces«.

3.3. Hvis man ser på de centrale socialpolitiske områder, hvor EU har gjort betydelige fremskridt, som også kunne have relevans for andre landegrupper i betragtning af de begrænsede midler, der er til rådighed, og FN's dagsorden hvor fattigdomsbekæmpelsen i år vil indtræde en fremtrædende plads, da er det beskæftigelsespolitikken og dens iværksættelse, der især falder én på sinde. Det betyder naturligvis ikke, at EU og dens medlemsstater ikke bør gøre en indsats for at øge udviklingssamarbejdet og lette gældsbyrden for de fattigste udviklingslande. Det betyder derimod, at det navnlig er på beskæftigelsesområdet, at EU via regionalt samarbejde kan yde et særlig værdifuldt bidrag til de bestræbelser, der er i gang i bestemte partnerlande.

3.4. ILO, som FN i første omgang har givet ansvaret for at fremme fuld beskæftigelse (forpligtelse nr. 3) i København-processen, har ydet en betydelig indsats i de sidste fem år. ILO er nået til den konklusion, at selv om der i nogle få industrialiserede og nyindustrialiserede lande er gjort fremskridt med hensyn til jobskabelse og bekæmpelse af arbejdsløshed og underbeskæftigelse, er beskæftigelsessituationen og fattigdomsbekæmpelsen i mange dele af verden, især i udviklings- og reformlande, stadig utilfredsstillende, og i nogle lande er der endog sket en forværring⁽¹⁾. ILO har opfordret til, at der ydes en fornyet indsats inden for jobskabelse, forbedring af jobkvaliteten, uddannelse og ligestilling mellem kønnene på arbejdspladsen. ILO fastholder, at ratificeringen og gennemførelsen af ILO's centrale konventioner samt opfølgningen af ILO's erklæring fra 1998 om de grundlæggende principper og rettigheder på arbejdspladsen udgør en vigtig del af denne proces. ILO har opfordret til en ny beskæftigelsesstrategi med globale og nationale dimensioner.

For at dette kan lykkes, er en koordineret indsats fra ILO og andre FN-organer, navnlig Bretton Woods-institutionerne, OECD og regionale organisationer, helt afgørende. I den forbindelse konstaterer ØSU endvidere, at de seneste begivenheder har afsløret et akut behov for en reform af FN-institutionerne, navnlig hvad angår deres demokratiske karakter og gennemsigtigheden både af deres politiske beslutningstagning og af beslutningernes gennemførelse. Kritik af og modstand mod navnlig IMF, Verdensbanken og WTO skyldes klart den opfattelse, at disse institutioner ikke beskæftiger sig nok med den negative virkning af verdensøkonomiens globalisering.

4. Særlige bemærkninger

4.1. Allerede i 1995 ønskede ØSU, at ILO kom til at spille en fremtrædende rolle i forbindelse med gennemførelsen af det sociale topmødes resultater. Det mener, at aktiv fremme af ILO's 1998-erklæring i allerhøjeste grad kan bidrage til en effektiv global beskæftigelsesstrategi. ØSU anbefaler kraftigt, at EU yder en indsats på området, både politisk og finansielt. Som led i denne indsats bør EU også forsøge at sikre ratificering i alle medlemsstater af ILO's konventioner om de grundlæggende menneskelige rettigheder. Ud over visse medlemsstaters manglende ratificering af konventionen om en minimumsalder (nr. 138), som er nævnt i pkt. 3.1, minder ØSU endnu en gang om, at ILO's konvention mod forskelsbehandling (beskæftigelse og erhverv) (nr. 111) endnu ikke er ratificeret af Luxembourg.

4.2. ØSU er betænkelig ved, at stadig større dele af den økonomiske politik undslipper politisk kontrol. Derfor må EU og medlemsstaterne presse på for at opnå klare socialpolitiske retningslinjer for IMF's og Verdensbankens politikker. Retningslinjerne bør tage udgangspunkt i de forpligtelser, der blev fastlagt på topmødet i København, herunder ILO's grundlæggende arbejdsnormer, som topmødeforpligtelserne tillægger stor betydning. EU og medlemsstaterne bør endvidere fortsætte bestræbelserne på at etablere et permanent ILO/WTO-arbejdsforum for grundlæggende arbejdsnormer i multilaterale handelsaftaler. Specielt på baggrund af udviklingen på WTO-ministerkonferencen i Seattle ser ØSU med tilfredshed på ethvert initiativ, der kan føre til større forståelse for grundlæggende arbejdsnormer og følgelig til konkrete foranstaltninger til fremme heraf.

I deres aktiviteter i udviklingslande og reformstater skal multinationale virksomheder overholde OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og ILO's trepartserklæring om multinationale virksomheder og socialpolitik. ØSU håber, at den igangværende revision af OECD's retningslinjer vil resultere i, at der henvises til alle centrale ILO-arbejdsnormer, herunder foreningsfrihed, kollektive overenskomster, tvangsarbejde, diskrimination inden for arbejde og beskæftigelse samt børnearbejde.

(1) Jf. FN's »Human Development Report« og »Poverty Report« (1999).

4.3. Hvad angår ansøgerlandene i Central- og Østeuropa, anbefaler ØSU, at EU støtter udviklingen i disse lande af en beskæftigelsesstrategi i stil med Luxembourgprocessen. Dette vil samtidig gøre det lettere for disse landes regeringer at finde bæredygtige løsninger på deres beskæftigelsesproblemer og bidrage til at indføre et vigtigt element af den europæiske sociale model i disse lande.

4.4. Hvad angår forbindelserne med nabolandene i Middelhavsområdet, bør EU opfordre partnerregeringerne til i højere grad at inddrage arbejdsgiverorganisationer, fagforeninger og andre relevante socioøkonomiske interessegrupper i deres beskæftigelsespolitikker — også i en regional sammenhæng, hvor dette er muligt. Der bør også ske en videre udvikling af Barcelona-samarbejds sociale dimension (erhvervsuddannelse, social dialog).

4.5. ØSU mener, at EU bør fortsætte de sidste par års bidrag til at oprette økonomiske og sociale råd i AVS-landene, navnlig i landene syd for Sahara (jf. forpligtelse nr. 7). Sådanne råd kan være vigtige instrumenter for socioøkonomiske interessegrupper i deres bestræbelser på at øve indflydelse på og bidrage til gennemførelsen af deres regeringers beskæftigelsespolitikker.

4.6. I forbindelse med realiseringen af de initiativer, der henvises til i pkt. 3.1, sidste led ønsker ØSU, at EU især retter sin politik mod de fattigste og socialt set mest marginaliserede grupper i EU.

4.7. FN's generalsekretær har opfordret til sammenhæng i opfølgningen af 1990'ernes »People's Summits«. På baggrund heraf og med henvisning til udtalelsen om opfølgningen af

kvindetopmødet i Beijing, som afgives samtidig med denne udtalelse, minder ØSU om, at det på Beijing-topmødet i 1995 blev fremhævet som et problem, at fattigdom i stigende grad rammer kvinder. ØSU henviser til punkt 3.3 og 3.4 ovenfor og understreger i den forbindelse kønsaspektets betydning for ILO's aktionsområder. Det samme gælder forslagene til EU-støtte til ansøgerlandene i Central- og Østeuropa, til Middelhavsområdet og til landene syd for Sahara (pkt. 4.3, 4.4 og 4.5).

4.8. Arbejdsmarkedsparterne og andre interesseorganisationer, der er repræsenteret i ØSU, spiller en særlig rolle i den sociale udvikling. Det kan overraske, at FN har givet ngo'er en særlig rolle i forberedelsen til opfølgningen af »det sociale topmøde« i 1995, men tilsyneladende ikke finder det vigtigt, at arbejdsgiverorganisationer, fagforeninger, forbrugere, landbrugsorganisationer, velfærdsorganisationer etc. tildeles nogen specifik rolle i denne sammenhæng. Arbejdsgiverorganisationernes og fagforeningernes rolle har især givet anledning til kontroverser mellem en lang række udviklingslande og industrialiserede lande, hvilket ØSU er yderst betænkelig ved. Kommissionen må tage dette op og på FN-generalforsamlingens særlige samling i Genève præcisere, at disse stærkt repræsentative organisationer er ganske særlige ngo'er, når det drejer sig om social udvikling, og at de ikke kun giver udtryk for deres medlemmers synspunkter, men ofte deltager i den nationale politiske beslutningsproces og i gennemførelsen af beslutningerne. Kommissionen må også gøre sit til, at arbejdsmarkedets parter og økonomiske interesseorganisationer er repræsenteret i medlemsstaternes nationale delegationer ved den særlige samling i Genève. Kommissionen opfordres endvidere til ligesom i 1995 at indbyde ØSU til at være repræsenteret i sin delegation.

Bruxelles, den 27. april 2000.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG I

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Indledende vurdering af gennemførelsen af forpligtelserne

FN's sekretariat har modtaget rapporter fra en lang række medlemsstater (herunder alle 15 EU-lande), FN's regionale kommissioner (med undtagelse af ECE), FN's fonde og programmer, særorganisationerne inkl. Bretton-Woods-institutionerne, andre mellemstatslige organisationer såsom de regionale udviklingsbanker samt OECD.

Skønt rapporterne indeholder positive elementer, er det klart, at der i mange henseender kun er gjort begrænsede fremskridt, hvad angår de tre hovedtemaer i København-erklæringen. Ifølge FN's sekretariat vil adskillige af handlingsprogrammets mål ikke blive opfyldt inden for den aftalte tid, og i nogle tilfælde har der været betydelige tilbageskridt. Væsentlige medvirkende faktorer har været de alvorlige økonomiske vanskeligheder, som mange lande har oplevet inden for de sidste par år som følge af den økonomiske krise, og andre beslægtede begivenheder. Det vækker også bekymring, at den vægt, der på det seneste har været lagt på finansielle og økonomiske politikker, ikke har været udviklingsorienteret, og at et begrænset antal makroøkonomiske mål og parametre prioriteres på bekostning af og til skade for sociale, politiske, kulturelle og miljømæssige aspekter.

Ifølge FN's sekretariat er der gjort fremskridt på følgende områder:

- Øget bevidsthed om den sociale udviklings betydning som overordnet mål for regeringernes politik og som grundlag for mobilisering af civilsamfundet samt øget indsats på dette område.
- Fremskridt — skønt ulige fordelt, langsomme og tilfældige — i fattigdomsbekæmpelsen.
- Fornyet håb om at fuld beskæftigelse er et opnåeligt mål, skønt fremskridtene har været beskedne og ofte har været truet af skjult arbejdsløshed, en udvidelse af den uformelle sektor og manglende social beskyttelse.
- Fortsatte fremskridt hvad angår skrive- og læsefærdigheder, faldende børnedødelighed, forventet levealder, antallet af indskrevne elever i skolerne og adgang til grundlæggende sociale ydelser, skønt der har været lokale og til tider alvorlige tilbageskridt.
- I store dele af verden er man kommet nærmere lighed og retfærdighed mellem mænd og kvinder, bortset fra en gennemgående tendens til, at det først og fremmest er kvinder, der bliver tabere i krise- og omstruktureringstider.
- De fleste regeringer har investeret der, hvor deres umiddelbare interesser ligger, og har i relative, og ofte også i absolutte tal, øget den del af de nationale ressourcer, der går til social udvikling.

Følgende er ifølge samme kilde »regressionsområder«:

- Lokale og regionale konflikter har forårsaget tilbagegang i den sociale integration i et stigende antal regioner i forskellige dele af verden.
- Der er generelt blevet større ulighed i verden, både hvad angår indkomst, beskæftigelse, adgang til sociale serviceydelser og mulighed for deltagelse i offentlige institutioner og i civilsamfundets institutioner.
- I modstrid med København-topmødets forpligtelser om at styrke samarbejdet om social udvikling via FN, har der været afsat færre midler til social udvikling inden for rammerne af det internationale samarbejde, og dette på trods af, at det internationale samfund har indgået nye forpligtelser til at nedsætte de fattigste landes gældsbyrde.
- Gældsbyrden er vokset markant siden det sociale topmøde og har yderligere mindsket de midler, der er til rådighed til social udvikling.
- Liberaliseringen af kapitalstrømmene har gjort verden mere sårbar over for pludselige finansielle chok, hvilket har haft alvorlige sociale følger. Finansschokkenes egentlige ofre står i stigende grad magtesløse og formår ikke at rette op på deres sociale situation.

FN's sekretariat havde i november 1999 identificeret følgende elleve tværgående problemstillinger i de modtagne rapporter, som det ønskedes at analysere nærmere med henblik på at evaluere fremskridt/tilbagekridt og uddrage idéer til yderligere initiativer.

1. Ulighed: Hvordan kan udviklingens positive resultater i lyset af voksende ulighed inden for de enkelte nationer og nationerne imellem fordeles mere ligeligt inden for og mellem nationerne? Er ulighed den pris, man må betale for økonomisk vækst, eller er ulighed en hindring for vækst?
2. Finansiering af sociale tjenesteydelser: De sociale tjenesteydelser rettes i stigende grad mod samfundets mest sårbare grupper. Målretning og trangsvurdering af sociale ydelser kan imidlertid i nogle tilfælde føre til et sammenbrud i den sociale solidaritet, hvilket igen kan føre til, at ydelserne bliver af ringere kvalitet, og at der afsættes færre midler til dem. Hvordan kan solidaritet og bæredygtighed forenes med behovet for større effektivitet og selektivitet i de sociale tjenesteydelser?
3. Urbanisering: Mens de fleste fattige stadig bor i landdistrikter, forgår der i hele verden, og navnlig i udviklingslandene, en hastig urbanisering. Hvordan kan man i lyset af denne forvandling bedst fordele knappe ressourcer mellem landdistrikter og byområder? Hvordan kan den sociale udvikling bedst tage hensyn til de specifikke behov i de enkelte samfundssektorer?
4. Fattigdom blandt personer i beskæftigelse: Skønt arbejdsløsheden er faldet i mange dele af verden, er de nye job alt for ofte af lav kvalitet, lønningerne lave og den sociale sikring ringe. Det ses i stigende grad, at beskæftigelse ikke er nok til at bekæmpe fattigdommen. Hvordan kan de forskellige lande tackle det voksende problem med »fattige arbejdere«, og hvad kan man gøre for at forbedre lønnen i den nederste ende af arbejdsmarkedet?
5. Den voksende uformelle sektor: I mange udviklingslande udgør beskæftigelsen i den formelle sektor en lille og faldende andel af arbejdsmarkedet. Hertil kommer, at den uformelle sektor ikke længere er begrænset til udviklingslandene. Over alt i verden vokser den uformelle sektor i tæt symbiose med den formelle sektor. Hvad kan man gøre for at forbedre indkomsterne og den sociale beskyttelse i den uformelle sektor uden at svække den formelle sektors evne til at skabe arbejdspladser?
6. Rehabilitering af den offentlige sektor: Den økonomiske reformproces har i mange tilfælde svækket statens evne til at fremme den sociale udvikling. En lære, man kan uddrage af de seneste finansielle kriser, er, at liberalisering og privatisering ikke bør finde sted på bekostning af en passende reguleringsmæssig ramme. Det er nødvendigt med en stærk og åben offentlig sektor, der kan overvåge den økonomiske reformproces og skabe et gunstigt klima for social udvikling.
7. Decentralisering: Der har været en klar tendens mod decentralisering af ansvar til lokale myndigheder. Decentralisering fremmer ofte større deltagelse og ansvarlighed, men ikke nødvendigvis en ligelig fordeling af ressourcer mellem regioner og befolkningsgrupper. Hvordan kan disse modstridende interesser forenes?
8. Faldende udviklingsbistand: Visse lande har øget den statslige udviklingsbistand, men den generelle tendens har været den modsatte på trods af de forpligtelser, der blev indgået i København. Hvilken strategi bør der anlægges for at vende denne udvikling?
9. Intervention i krisesituationer: Knappe udviklingsmidler bliver anvendt til intervention i et stigende antal kriser, som sluger langt flere menneskelige og finansielle ressourcer end kriseforebyggelse og mere langsigtet fremme af den menneskelige udvikling. Et stigende antal krige, lokale konflikter og naturkatastrofer har haft en negativ indvirkning på den sociale udvikling.
10. Behov for effektive strategier til gennemførelse af det sociale topmødes forpligtelser. Kløften mellem forpligtelserne og deres gennemførelse er stadig et stort problem. Der må arbejdes mere på at udvikle strategierne, værktøjerne og kapaciteten til en vellykket gennemførelse af det sociale topmødes forpligtelser.
11. Der foregår en kumulativ stigning i gældsbyrden, som går hårdt ud over den sociale udvikling. Hvordan kan man via gældsplaner mest effektivt fremme øgede sociale bevilninger?

BILAG II

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

ØSU's særlige bemærkninger til sin udtalelse om Verdenstopmødet om social udvikling (ØSU 4/95 — EFT C 110 af 2.5.1995)**1. Principper**

1.1. ØSU kan tilslutte sig de principper, der er fastlagt i Kommissionens meddelelse, og som den ønsker at genfinde i resultaterne af topmødet om social udvikling. ØSU er specielt tilfreds med det første princip, at respekten for menneskerettighederne og demokratiet — herunder dialogen mellem arbejdsgivere og arbejdstagere og det civile samfunds aktive medvirken — ikke kan adskilles fra den sociale udvikling. Det er overbevist om, at der her er tale om ægte universelle og grundlæggende menneskerettigheder. ØSU håber, at man på verdenstopmødet vil godkende dette princip i samme utvetydige vendinger, som Kommissionen bruger, og opfordrer de medlemsstater, som endnu ikke har gjort dette, til at inkorporere det i deres lovgivning og til at følge det i deres nationale og internationale praksis for således at fremme en ægte social udvikling i hele verden.

1.2. ILO-konvention nr. 144 fra 1976 om treparts konsultation til fremme af gennemførelsen af internationale arbejdsmarkedsnormer er et væsentligt instrument, hvormed man kan stimulere dialogen mellem arbejdsgivere og arbejdstagere og fremme det civile samfunds indflydelse på den sociale udvikling i verden. Det er beklageligt, at Kommissionen ikke nævner dette instrument, hvis anvendelse befordrer både demokratiet og roen på arbejdsmarkedet. ØSU mener, at Den Europæiske Union på grundlag af sit eget første princip bør føre an i en kampagne over for ILO's medlemsstater for mere udbredt ratificering og fuld overholdelse af denne konvention. Kampagnen bør indledes med konsultationer med det formål at få alle EU-medlemsstater til at ratificere konventionen.

2. Målsætninger

2.1. ØSU fremhæver og støtter Den Europæiske Unions bestræbelser for gennem en multilateral indsats at udvirke, at den internationale handel i højere grad bidrager til den sociale udvikling. Det er enigt i, at forhandlingerne om dette spørgsmål skal fortsættes inden for Verdenshandelsorganisationen (WTO) og ser med tilfredshed på EU's generelle holdning i dette spørgsmål. EU bør gøre en virkelig indsats for at opnå, at dette spørgsmål prioriteres inden for WTO. ØSU mener, at der navnlig bør lægges vægt på at tilskynde landene til at ratificere ILO's grundlæggende menneskerettighedskonventioner om foreningsfrihed og organisationsret (for arbejdsgivere og arbejdstagere) (1948), om retten til at føre kollektive forhandlinger (1949), om tvangsarbejde (1930) og om afskaffelse af tvangsarbejde (1957). Alle EU-medlemsstater har ratificeret konventionerne om foreningsfrihed og om kollektive forhandlinger; det samme gælder de andre konventioner om menneskerettigheder, som også er blevet ratificeret af et overvældende flertal af ILO's medlemsstater, herunder et stort antal udviklingslande.

2.2. ØSU beklager, at ILO-konventionen imod diskriminering i forbindelse med ansættelse og beskæftigelse (1958), som er af nøjagtig samme karakter og grundlæggende betydning som de tidligere nævnte konventioner og ratificeret i lige så udbredt grad som disse, ikke nævnes af Kommissionen i denne sammenhæng. Det må være en utilsigtet udeladelse. På mødet i den 3. komite til forberedelse af det sociale topmøde sidste måned i New York gav EU udtryk for, hvilken betydning den tillægger principperne i denne konvention. ØSU henstiller derfor kraftigt, at Den Europæiske Union korrigerer sig selv og lader denne antidiskriminationskonvention indgå i den foreslåede kampagne. Det ville være en logisk metode til at fremme Den Europæiske Unions synspunkter og intentioner vedrørende bekæmpelse af fattigdom og udstødelse af samfundet, som blandt andet kommer til udtryk i den anden konklusion i Kommissionens dokument (ligebehandling af mænd og kvinder).

2.3. ØSU lægger meget stor vægt på at forbedre kvinders status ved at give dem adgang til indtægter og uddannelse. Uddannelse, ikke mindst af kvinder og piger, er en nøglefaktor i kampen mod fattigdom og overbefolkning. Hvor kvinder får en uddannelse, falder såvel børnedødeligheden som fødselstallet.

2.4. Hovedindholdet i de under punkt 11.1 og 11.2 nævnte konventioner danner grundlag for den »sociale klausul«, som ØSU allerede har foreslået i flere udtalelser — en idé, der selvfølgelig intet har med protektionisme at gøre. Tværtimod vil generel anvendelse af disse principper stimulere handlen, idet arbejdstagerne får del i fundamentale rettigheder, der er ens for alle, og forbrugerne får en rimelig garanti for, at de varer, de køber, ikke er produceret under umenneskelige vilkår. I den forbindelse henleder ØSU desuden opmærksomheden på de undersøgelser, som OECD i øjeblikket er i færd med at foretage på området; resultaterne af disse undersøgelser kan blive værdifulde argumenter for yderligere forhandlinger.

2.5. Regeringer kan effektivt tilskyndes til at rette sig efter og til at ratificere vigtige ILO-konventioner ved, at man ved ydelse af bistand og indrømmelse af handelspræferencer prioriterer lande, som iværksætter ægte, effektive strategier til fremme af den sociale udvikling. Dette kunne være et nyttigt bidrag fra Den Europæiske Union til den forøgelse af ressourcerne til social udvikling, som bliver nødvendig, også selv om det på topmødet skulle lykkes at sikre en mere effektiv udnyttelse af de eksisterende ressourcer. I den forbindelse hilser ØSU med tilfredshed Rådets forordning (EF) nr. 3281/94 af 19. december 1994 om anvendelse af et flerårigt arrangement med generelle toldpræferencer for perioden 1995-1998 for visse industrivarer med oprindelse i udviklingslande.

2.6. Kommissionens forslag kan bidrage til at skabe mere humane leve- og arbejdsvilkår for arbejdende børn. Børnearbejde kan gradvis afskaffes ved gennemførelse af generelle velfærdsfremmende foranstaltninger (arbejdsvilkår, uddannelsesmuligheder m.v.).

2.7. Ratificering og overholdelse af ILO-konventionerne er i samme grad som formulering af en effektiv socialpolitik et udslag af god regeringsførelse. Den handels- og bistandspolitik, der foreslås i det foregående punkt, vil sikre, at de eksisterende ressourcer udnyttes mere effektivt. Industrilandene og udviklingslandene bør sideløbende træffe foranstaltninger til at reducere de ulovlige fremgangsmåder i forretningsforbindelserne mellem nord og syd, som er en alvorlig hindring for det sociale og økonomiske fremskridt.

2.8. Hvis Den Europæiske Union virkelig ønsker, at den sociale udvikling skal indgå i de politikker, som IMF, Verdensbanken og de regionale udviklingsbanker formulerer, må den aktivt bruge sin indflydelse i disse institutioner til at overbevise dem om, at de skal samarbejde meget mere intensivt med ILO end hidtil, især når det drejer sig om strukturtilpasningsforanstaltninger. EU må tage højde for strukturtilpasningsprogrammets konsekvenser for de fattige, f.eks. i forbindelse med sundheds-, uddannelses- og landbrugspolitiske ændringer.

2.9. ØSU gentager et synspunkt, det har givet udtryk for i tidligere udtalelser, nemlig at det er på høje tid at skabe vilkår og instrumenter, som kan stimulere økonomisk vækst, handel og fordeling af velstand og muligheder i hele verden, og at kombinere dette med en udviklingsproces, som er forenelig med socialt fremskridt og beskyttelse af miljøet. Dette kræver, at EU forpligter sig til at styrke sammenhængen mellem sin udenrigs-, sikkerheds-, handels- og udviklingspolitik. ØSU opfordrer EU til at forpligte sig til dette på verdenstopmødet om social udvikling i København, som tidsmæssigt falder sammen med oprettelsen af WTO.

3. Midler: ressourcer og opfølgning

ØSU finder det betydningsfuldt, at Kommissionen vil hjælpe udviklingslandene (og især de fattigste) med foranstaltninger, som begunstiger den uformelle sektors gradvise integrering i økonomien. I denne sammenhæng fremhæver ØSU den vigtige rolle, som ikke-statslige organisationer, herunder landbrugsorganisationer, kooperative sammenslutninger og kvindeorganisationer, kan spille ved siden af arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne.

4. Konklusioner

4.1. ØSU ser med tilfredshed på, at Den Europæiske Union, som det kommer til udtryk i konklusionerne, er fast besluttet på at yde et større bidrag til multilaterale forhandlinger om normer og konventioner. Dette bør ske under overholdelse af en klar rolle- og ansvarsfordeling. ØSU henviser desangående til initiativudtalelsen om »Forholdet mellem EU og ILO«, der blev vedtaget i januar 1995.

4.2. Sluttelig anbefaler ØSU kraftigt, at Den Europæiske Union med arbejdstagernes, arbejdsgivernes og andre relevante interesseorganisationers medvirken yder et veldefineret bidrag til opfølgningen af det sociale topmøde ved at gøre et begrænset antal initiativer inden for jobskabelse, fattigdomsbekæmpelse og social integration til mål for en koordineret indsats i hele EU. Gennemførelsen af topmødets beslutninger bliver de enkelte regerings opgave. Men topmødet bør fremhæve betydningen af regionalt samarbejde i gennemførelsesfasen, hvilket sandsynligvis også vil ske. For topmødets succes er det vigtigt, at en stor gruppe af lande, som f.eks. dem, der er forenet i Den Europæiske Union, viser et eksempel på et sådant samarbejde i deres region. Kommissionen opfordres til på grundlag af eksisterende EU-politikker at udarbejde et forslag om beskæftigelse, fattigdom og social udstødelse.

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Opfølgning af den fjerde internationale kvindekongress«

(2000/C 168/11)

Det Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 27. januar 2000 under henvisning til forretningsordenens artikel 23, stk. 3, at afgive udtalelse om »Opfølgning af den fjerde internationale kvindekongress«.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Eksterne Forbindelser, som udpegede Susanna Florio til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 14. april 2000.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 372. plenarforsamling, mødet den 27. april 2000, med 116 stemmer for og 2 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. På FN's fjerde internationale kvindekongress, der blev afholdt i Beijing den 4.-15. september 1995, vedtog man en erklæring og en aktionsplatform, der fastlægger målsætninger og strategier for at realisere kvinders udvikling, fremskridt og lige deltagelse.

1.2. Fem år efter den fjerde kvindekongress har FN's generalforsamling med resolutionerne 52/100 og 52/231 besluttet at indkalde til et ekstraordinært møde om »Kvinder 2000: ligestilling, udvikling og fred i det 21. århundrede«, der vil blive afholdt i New York den 5.-9. juni 2000.

1.3. På det ekstraordinære møde skal man vurdere, hvilke fremskridt der er sket i gennemførelsen af den aktionsplatform, der blev vedtaget i Beijing, og indkredse de største hindringer herfor samt anbefale fremtidige aktioner til bekæmpelse af kønsdiskrimination.

1.4. Når der gøres status over gennemførelsesgraden af Beijing-erklæringen og -aktionsplatformen, kan man ikke komme uden om også at tage højde for rapporterne fra verdenskonferencen om menneskerettigheder i Wien 1993,

der blev fremlagt på den internationale befolkningsudviklingskonference i Cairo i 1994 og på verdenstopmødet om den sociale udvikling i København i 1995.

1.5. Wien-konferencen om menneskerettigheder, der blev afholdt den 14.-25. juni 1993, bekræftede helt klart, at kvinders menneskerettigheder hele livet igennem er en uomstødt, integrerende og udelelig del af de universelle menneskerettigheder.

1.6. Cairo-konferencen (5.-13. september 1994) bekræftede kvindens hovedrolle i relation til udviklings- og befolkningstilvækstproblemerne. For første gang fremhævede man, at det er nødvendigt at forbedre kvinders sociale og økonomiske status bl.a. gennem skole- og erhvervsuddannelse, hvorved kvinderne gøres opmærksomme på deres rettigheder. Kvinderne skal have lettere adgang til uddannelses-, informations- og sundhedsfaciliteter, hvilket er en nødvendig forudsætning for en bedre befolkningsudviklingspolitik.

1.7. På verdenstopmødet i København (6.-12. marts 1995) blev der for første gang sat fokus på feminiseringen af fattigdommen, og man bekræftede princippet om, at det kun er muligt at iværksætte en bæredygtig udvikling ved hjælp af en økonomisk politik, der sætter de sociale faktorer, herunder især kønsforskellene, i højsædet.

1.8. Den handlingsplan, der blev opstillet i Beijing, gentager de kvinderettigheder, der også er menneskerettigheder og som sådan ikke kan betragtes isoleret, og bekræfter endvidere tre nøglebegreber:

Det er nødvendigt at lægge større vægt på kønsforskellene, for kun en reel ligestilling mellem mænds og kvinders rettigheder og levevilkår kan garantere økonomisk vækst og en jævn og bæredygtig udvikling. Et andet nøglepunkt hedder »empowerment«, hvilket ikke alene skal forstås ud fra en samfundsmæssig synsvinkel som tildeling af magt og ansvar til kvinder i beslutningsprocessen, men også ud fra en personlig synsvinkel som en opprioritering af individet, en styrkelse af den pågældendes selvværd og kompetencer. »Mainstreaming« er en accept af, at kønsperspektivet er en naturlig del af alle politiske, økonomiske og sociale handlinger og valg. Kønsperspektivet er ikke længere målet, men et udgangspunkt for regeringernes virke. Det ville være ønskeligt, at arbejdsmarkedets parter, ngo'erne og det samlede organiserede civilsamfund løbende bidrager til og overvåger disse aktioner.

1.9. Erklæringen og aktionsplatformen fra Beijing pegede på 12 kritiske punkter: fattigdom, almen uddannelse og erhvervsuddannelse, helbred og sundhedsfaciliteter, vold, væbnede konflikter, økonomi, magt og beslutningsprocesser, institutionelle mekanismer, grundrettigheder, medier, miljø, piger.

1.10. Ansvar for at gennemføre foranstaltningerne i aktionsplatformen ligger hos regeringerne og alle de institutioner og græsrodsorganisationer, der arbejder på nationalt, lokalt, regionalt og internationalt plan.

2. Status over gennemførelsen af aktionsplatformen: Hindringer og fremskridt

2.1. Kvinder og fattigdom: Anerkendelsen af feminiseringen af fattigdommen har fået mange regeringer til at iværksætte initiativer inden for sociale serviceydelser og på uddannelses- og sundhedsområdet, der tager sigte på de socialt dårligst stillede kvinder.

Den manglende ligestilling i adgangen til kapital, ressourcer og arbejdsmarkedet er imidlertid fortsat en af de grundlæggende årsager til denne situation, der ofte forværres af økonomiske reformer, der medfører store nedskæringer i de sociale udgifter. Denne tendens er endnu mere markant i de central- og østeuropæiske lande, der gennemgår store forandringer, og hvor de økonomiske omvæltninger helt konkret har betydet en forværring af kvindernes vilkår.

2.2. Kvinders almene og erhvervsfaglige uddannelse: Der er sket betydelige fremskridt på dette område, men der afsættes fortsat for få ressourcer til forbedring af uddannelsesinfrastrukturen, og i mange lande består der et klart behov for en grundlæggende reform af uddannelsessystemet.

2.3. Kvinder og sundhed: Antallet af dødsfald i forbindelse med fødsler er faldet. Brugen af svangerskabsforebyggende midler er steget. Specifikke kvindeproblemer, især hvad angår de ældre kvinder, helliges større opmærksomhed, og der er iværksat mange programmer for at reducere risikoen for smitte med HIV/AIDS og andre seksuelt overførte sygdomme. Men inden for forskning og teknologisk udvikling mangler der fortsat en kønsspecifik tilgang. De offentlige infrastrukturer har ofte vist sig at være utilstrækkelige pga. manglende økonomiske og menneskelige ressourcer. Den generelle situation er i mange lande blevet forværret pga. privatiseringer i denne sektor, og især på områder, hvor privatiseringerne ikke garanterer offentlig adgang for de svageste stillede befolkningsgrupper. Der er fortsat utilstrækkelige midler til forebyggelse og forbedring af kvinders sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen. Især ser man i forbindelse med den igangværende revision af konvention nr. 103 af 1952 fra Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) om beskyttelse af gravide, at visse regeringer ønsker at sænke beskyttelsesstandarderne.

2.4. Vold mod kvinder. Mange regeringer har strammet lovgivningen for at beskytte kvinder mod forskellige former for vold. De har oprettet særlige tjenester og specialenheder for voldsramte kvinder, udarbejdet undervisningsmateriale og gennemført forebyggende kampagner. Kvinders anmeldelses- og solidaritetsnetværk er voksende. Indgreb i genitalierne er fortsat udbredt i lande på den sydlige halvkugle og i emigrantmiljøer. Der er fortsat mangel på oplysninger om de forskellige former for vold, og oplysnings- og forebyggelsesprogrammerne er endnu ikke tilstrækkelige. Regeringerne tager kun begrænset hensyn til de bevidstgørelseskampagner, der sigter mod at gøre forskellige former for vold mod kvinder, herunder indgreb i genitalierne, etnisk voldtægt og menneskehandel, til gyldig grund til at søge politisk asyl. Der ses en stigning i handelen med mennesker, hvilket især kvinder og piger er udsat for.

2.5. Kvinder og væbnede konflikter. De internationale domstole i Jugoslavien og Rwanda og International Criminal Court har vedtaget nogle ad hoc-regler, og tilsvarende er der i hele den internationale menneskeret en stigende tendens til at anerkende, at væbnede konflikter har forskellige konsekvenser for kvinder og mænd, og til følgelig at anlægge en kønsbestemt indfaldsvinkel, især hvad angår flygtninges status. Der sættes fortsat ikke nok fokus på kvinders rolle i løsning af konflikter og i fredsbevarelse. Selvom etnisk voldtægt anses som en forbrydelse mod menneskeheden, straffes den i realiteten ikke.

2.6. Kvinder og økonomi. Mange lovgivninger har indarbejdet de internationale regler om kvinders økonomiske rettigheder. I mange EU-lande sker der en udbredelse af foranstaltninger, der sigter mod at regulere forældreorlovsordningerne, og der er et stigende antal kvinder på arbejdsmarkedet, især i servicesektoren. Desværre er disse fremskridt ikke jævnt fordelt, og der består fortsat store forskelle, hvilket er til skade for landbrugssektoren og de uformelle økonomier. Også hvad angår økonomisk ligestilling, er der fortsat en markant forskel mellem mænd og kvinder.

2.7. Kvinder, magt og beslutningsprocesser. Mange regeringer har iværksat politikker og aktioner til fordel for kvinder på dette område. De har iværksat programmer, bl.a. uddannelsesprogrammer, der skal gøre det lettere for kvinder at deltage i de politiske og institutionelle beslutningsprocesser, og de har indført tiltag, der sigter mod at give mænd og kvinder et lige stort familiemæssigt og jobmæssigt ansvar. Man er imidlertid langt fra en egentlig ligestilling.

2.8. I adskillige lande har man skabt eller styrket institutionelle mekanismer, der ved hjælp af PR, analyse eller evaluering skal fremme lige muligheder for mænd og kvinder. Imidlertid har disse institutioners aktioner ikke været særligt effektive, dels fordi de ikke er specielt synlige, dels fordi de mangler et klart mandat og tilstrækkelige ressourcer. Ofte har de pågældende institutioner en position, der har tendens til at marginalisere dem, og desuden nyder de ingen reel politisk selvstændighed.

2.9. Kvinders grundrettigheder. Kvinders rettigheder er menneskerettigheder. Til trods for at der er blevet indført mange regler i de forskellige lovgivninger til fremme af kvinders grundrettigheder, især i relation til ægteskab, arbejde og ejendomsret, finder diskrimination stadigvæk sted, og ikke kun på det juridiske plan, men også og især på det konkrete plan, hvilket skyldes kulturelle værdier, traditionelle holdninger og fastgroede opfattelser i samfundet.

Flere og flere lande ratificerer konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination af kvinder, men der er indført mange forbehold, og en del af regeringerne har svært ved at omsætte de pågældende retsregler i landenes egne lovgivninger.

2.10. Kvinder og medier. I de seneste år er der sket en udvikling af informationsnet blandt kvinder, især takket være den teknologiske udvikling, der har lettet kvinders adgang til informationer og har øget mulighederne for at udbrede en kvindekultur og at udveksle synspunkter. I medieverdenen findes der fortsat for få kvindelige beslutningstagere. Informationssektoren er fortsat mændenes domæne, og den udbreder et negativt og stereotypet billede af kvinden. I visse geografiske områder er pornografien tiltagende. Det er især bekymrende, at pornografien udbredes via Internet, og at der mangler IT-redskaber, der kan sikre kontrol, filter og beskyttelse af børn.

Der er således fortsat behov for at inddrage kvinder i informationsverdenen, såvel til at deltage i beslutningsprocesserne som til at udbrede ikke-diskriminerende kulturelle modeller. Der er et stadigt mere udtalt behov for et kontrol- og filtersystem i relation til billeder, der nedgør kvinder.

2.11. Kvinder og miljø. Kvindens rolle i de nationale miljøpolitikker er ved at blive styrket. Det sker på den ene side gennem uddannelse på området og på den anden side takket være initiativer, der sigter mod at iværksætte indtægtskabende aktiviteter for kvinder. Kvinders deltagelse i udarbejdelsen af politikkerne og i beslutningstagningen er fortsat for lav.

Landbrugs- og miljøpolitikken bør være opmærksom på det store arbejde, landbokvinder udfører i det alsidige landbrug, som Agenda 2000 satser på. De deltager nemlig ikke kun i den egentlige landbrugsproduktion, men også i alle andre opgaver, der følger med aktivitetsspredningen på landet, anvendelse af miljøvenlige produktionsmetoder samt fremme af en kvalitetspræget og egnstypisk produktion af varer og tjenesteydelser.

2.12. Piger. Opmærksomheden om specifikke, pigerelaterede problemer er relativt ny. Man er i gang med at udarbejde målrettede politikker, men der mangler fortsat tilstrækkeligt statistisk materiale, der tager hensyn til køns- og aldersforskelle, og som gør det muligt at indkredse problemet og at udarbejde nogle mere effektive aktioner. Der findes så godt som ingen uddannelses- eller informationsprogrammer, der sigter mod at beskytte mod og forebygge udbredelsen af narkotikamisbrug og enhver form for udnyttelse og seksuelt misbrug af teenagere. I mange lande har man stadig ikke taget de internationale normer i Konventionen om Børns Rettigheder (artikel 32) og fastlagt af Den Internationale Arbejdsorganisation om økonomisk udnyttelse af mindreårig arbejdskraft i anvendelse.

3. EU og dets institutioner

3.1. De konklusioner, man enedes om at vedtage i Geneve den 19.-21. januar 2000 på den forberedende regional konference i Den Økonomiske Kommission for Europa (ECE) vedrørende en revision af iværksættelsen af aktionsplatformen fra Beijing, bekræfter regeringernes vilje til at forpligte sig på de 12 kritiske punkter, der blev udpeget i 1995, men dokumentet fra den europæiske regional konference behandler kun fem områder:

- 1) Kvinder og økonomi
- 2) Vold mod kvinder og piger
- 3) Kvinder og piger i væbnede konflikter
- 4) Kvinder, magt og beslutningsprocesser
- 5) Institutionelle mekanismer til fordel for kvinder.

3.2. Konklusionerne fra mødet i Geneve tager udgangspunkt i, at kvinders rettigheder under alle omstændigheder også altid er menneskerettigheder, og henviser direkte til konventionerne om fjernelse af enhver form for diskrimination af kvinder, erklæringen om bekæmpelse af vold mod kvinder og konventionen om børns rettigheder og til Wienerkonferencen om menneskerettigheder.

3.2.1. I dokumentet henvises der til forskellige initiativer, der har bekræftet behovet for en ligestillingspolitik for mænd og kvinder, som først blev påpeget af FN (fra Beijing-platformen fra 1995, Menneskerettighedserklæringen, Københavnserklæringen og handlingsprogrammet fra 1995, Kommissionen om kvinders stilling i økonomien fra 1997 og

dennes resolution om kvinder og fattigdom fra 1997, Den Internationale Arbejdsorganisations erklæring om grundrettigheder og rettigheder på arbejdspladsen, og til ECOSOC's ministerielle erklæring fra 1999 med titlen »Beskæftigelsens og arbejdets rolle i bekæmpelsen af fattigdom blandt kvinder«.

3.2.2. Europarådets og EU's medlemsstater har ligeledes bekræftet deres forpligtelse til at overholde direktivet om barselsorlov af 1992, direktivet om forældreorlov af 1996, anbefalingerne vedrørende en bedre forening af arbejde og familieliv, erklæringen om ligestilling mellem mænd og kvinder som grundlæggende betingelse for demokratiet (Istanbul 1997) og Det Sociale Charter som er vedtaget af Europarådet, og endelig de resolutioner, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd i 1997 og 1998, samt retningslinjerne for beskæftigelsen, der blev vedtaget i 1999.

Ovenstående har især været udtryk for store fremskridt på de forskellige niveauer inden for EU-institutionerne.

3.3. Under det finske formandskab (2. halvår 1999) blev der udarbejdet en rapport om indikatorerne og evalueringsredskaberne med titlen »Kvinder ved magten og i beslutningsprocesserne«.

3.4. Det portugisiske formandskab for EU har fremlagt en skriftlig erklæring på den forberedende regional konference i Den Økonomiske Kommission for Europa (ECE). EU's medlemsstater har forpligtet sig til at bane vejen for og at gennemføre hele Beijing-aktionsplatformen. Det faktum, at man har udvalgt 5 prioriterede områder til behandling på konferencen, udelukker ikke, at det er nødvendigt at anlægge en overordnet indfaldsvinkel baseret på aktionsplatformens 12 punkter.

3.4.1. Siden konferencen i Beijing i 1995 er der sket store fremskridt, hvilket bekræftes af den årlige status over medlemsstaternes og EU-institutionernes gennemførelse af aktionsplatformen, og understøttes af fastlæggelsen af strategier og metoder, der fremmer ligestillingen mellem kønnene, specielt hvad angår beskæftigelsespolitikkerne, strukturfondene, kvinders adgang til at gøre karriere og til at deltage i beslutningsprocesserne og bekæmpelse af vold.

3.4.2. Endvidere understreges behovet for at udvikle indikatorer og evalueringsredskaber, der kan påvise positive tiltag og svage punkter i ligestillingspolitikkerne på det politiske, økonomiske og sociale område.

3.5. Som optakt til ECE-konferencen har Kommissionen udarbejdet en informationsnote, der gør status over, hvilke fremskridt der er sket inden for de fem områder, der skal behandles på den europæiske regional konference.

3.6. Med Amsterdam-traktaten er ligestillingspolitikkerne blevet et af EU's overordnede mål. Det vigtigste instrument til finansiering af programmer og projekter, der sigter mod at fremme lige muligheder, er Den Europæiske Socialfond, der direkte har fremmet specifikke foranstaltninger, som f.eks. »Employment Now«.

3.7. Med udgangspunkt i Den Europæiske Socialfond har alle strukturfondene været anvendt til at fremme ligestilling (Rådets resolution af 1996 »Mainstreaming equal opportunities for women and men into the European Structural Funds«).

3.8. I forbindelse med retningslinjerne for beskæftigelsen bekræfter den resolution, som Rådet vedtog i februar 1999, at det er nødvendigt at styrke ligestillingspolitikkerne inden for de nationale retningslinjer.

3.9. Af de specifikke instrumenter, der er vedtaget på EU-plan, bør desuden nævnes Fællesskabets fjerde handlingsprogram på mellemlang sigt for lige muligheder mellem mænd og kvinder (1996-2000). Handlingsprogrammets seks målsætninger er:

- indførelse af ligestilling,
- mobilisering af alle involverede parter til fremme af lige muligheder,
- fremme af lige muligheder for mænd og kvinder i en økonomi i forandring,
- mulighed for at forene arbejde og familieliv,
- tilskyndelse til en mere ligelig deltagelse af mænd og kvinder i beslutningstagningen,
- bedre forudsætninger for at udøve ligeretten.

3.9.1. Kommissionen er i færd med at udarbejde et 5. rammeprogram vedrørende ligestilling mellem kønnene, som vil tage hensyn til Beijing +5-revisionsprocessen og tage udgangspunkt i den strategi om mainstreaming, der er udviklet på EU-plan siden 1995.

3.10. Kommissionen lægger også særlig vægt på lige muligheder i forbindelse med andre programmer, der har haft en positiv virkning (Daphne og Stop), hvis målsætninger er at bekæmpe vold mod kvinder og piger og handelen med kvinder og piger. Der er endvidere iværksat oplysningskampagner over for kvinder i Bulgarien og Ungarn i samarbejde med den internationale organisation for udvandring (Kommissionens første program om dette spørgsmål).

3.11. Der er også behov for at integrere kvindernes behov på andre politiske områder som f.eks. eksterne relationer, herunder udviklingsamarbejde, almen og erhvervsfaglig uddannelse. Leonardo da Vinci-programmet, der handler om erhvervsfaglig uddannelse, lægger særlig vægt på at fremme lige muligheder for mænd og kvinder med henblik på at bekæmpe enhver form for diskrimination. Ligeledes er der i Det Femte Rammeprogram for Forskning og Udvikling indført en finansieringspost specielt for aktioner for kvinder (Women and Science). Kønsspørgsmål er blevet indarbejdet i EU's politik for eksterne relationer, og især i udviklingsamarbejde (Rådets forordning af 1998 om integration af kønsspørgsmål i udviklingsamarbejde) og i menneskerettighedspolitikker via Det Europæiske Initiativ vedrørende Demokrati og Menneskerettigheder.

3.12. Siden 1998 har man også ført en kampagne til bekæmpelse af vold mod kvinder. Kampagnen fokuserer især på at forebygge vold i hjemmet og søger at skabe større bevidsthed hos befolkningen, herunder især mænd, i et forsøg på at bekæmpe dette fænomen. Kampagnen sigter mod, at der ikke findes forståelse for vold mod kvinder og skal efter hensigten inddrage adskillige aktører fra civilsamfundet, herunder også ngo'erne, for især at have en forebyggende effekt. Vold mod kvinder bekæmpes bl.a. også via regionale samarbejdsprogrammer, herunder også menneskerettighedsinitiativer (Latinamerika, Middelhavslandene, Central- og Østeuropa).

3.13. Et aspekt af vold mod kvinder er de væbnede konflikter, hvor kvinderne på samme tid er både ofre og gidsler. Omvendt har man ved hjælp af større initiativer og projekter (Meda-democracy) bevist, at der er behov for at fremme kvindens rolle i forbindelse med fredsprocesser på bl.a. Cypern og i Jerusalem og Libanon. I 1998 iværksattes den internationale ECHO-kampagne »En blomst til Kabuls kvinder«.

4. Generelle bemærkninger

4.1. Det er nu fem år siden, aktionsplatformen i Beijing blev fastlagt i 1995, og ØSU værdsætter de store fremskridt, der er gjort. Vejen til lige vilkår for mænd og kvinder er dog fortsat lang og ufremkommelig. Derfor ønsker ØSU, at de mekanismer, der er indført på de forskellige planer (nationalt, europæisk, globalt) i de senere år, styrkes konkret, og at den eksisterende lovramme anvendes på ensartet vis i alle lande.

4.2. EU kan bidrage med en politik, der falder i tråd med reformen af de store internationale organisationer som Verdensbanken, Den Internationale Valutafond og Verdenshandelsorganisationen, idet der også takket være disse vigtige monetære og økonomiske organer gennemføres målrettede politikker og særprogrammer til bekæmpelse af fattigdom og kvinders marginalisering.

4.3. Også i disse internationale fora bør EU derfor, dels direkte, dels via medlemsstaterne, arbejde på at fremme en stærk og kvalificeret repræsentation af kvinder, især i beslutningstagende organer.

4.4. Ulige vilkår og forskelsbehandling udgør ikke alene et socialt, men også et strukturelt problem. Det er derfor nødvendigt at gøre sig overvejelser om en reform af de europæiske institutioner, som beskæftiger sig med dette problem.

5. Forslag og konklusioner

5.1. ØSU anser det for uomgængeligt nødvendigt at styrke samarbejdet, informationerne og de tiltag, der skal gennemføres sammen med de europæiske organisationer, især Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen.

5.2. EU bør indføre målrettede analyseinstrumenter (databaser, statistikker, undersøgelser), som tager højde for forskelle i køn og alder, og bør sikre den størst mulige udbredelse af instrumenterne. Det vil i øvrigt være nødvendigt at udvikle yderligere tiltag og initiativer, bl.a. under hensyntagen til globaliseringsprocessen, som ganske vist byder på nye muligheder for visse grupper af den kvindelige befolkning, men også udelukker andre grupper.

5.3. Et godt eksempel er udbredelsen af de nye teknologier, der er et vigtigt element i udviklingen, men samtidig en potentiel kilde til en ny form for udstødelse af de fattigste befolkningsgrupper. ØSU mener, at disse grupper skal have sikkerhed for adgangen til de nye teknologier, som repræsenterer en reel udviklingsfaktor og en basis for ny beskæftigelse.

5.4. Det gælder f.eks. migrationsstrømmene, der på den ene side byder på nye jobmuligheder for kvinderne, men på den anden side unddrager sig enhver form for kontrol, skjuler og øger den illegale trafik og den dermed forbundne udnyttelse. ØSU mener, at migrationsstrømmene må og skal overvåges, og at den illegale migration har antaget et særligt foruroligende omfang. Bestræbelserne på at bekæmpe illegal migration bør derfor intensiveres (programmer som Stop og Daphne).

5.5. Det er grundlæggende vigtigt at tillægge kvindernes deltagelse på arbejdsmarkedet den rette betydning, at overvinde de store lønforskelle, der fortsat er, og at sikre kvinder og mænd mulighed for at forene arbejdsliv og familieliv. I den forbindelse vil arbejdsmarkedsparterne og overenskomstforhandlingerne spille en vigtig rolle.

5.6. Det er nødvendigt at afskaffe enhver form for dobbelt-diskriminering af kvinder i de svageste befolkningsgrupper, herunder etniske minoriteter, emigranter, unge, handicappede og personer, der diskrimineres på grund af deres seksualitet.

5.7. EU bør yde en indsats for at få medlemsstaterne til at ratificere FN-konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination mod kvinder samt den frivillige protokol. En europæisk lovgivningsramme mod enhver form for vold mod og misbrug af kvinder ville være ønskelig.

5.8. Den demografiske udvikling kræver også passende løsninger på befolkningens aldring under hensyntagen til den procentuelle forskel i antallet af mænd og kvinder.

5.9. ØSU peger på den høje forekomst af analfabetisme blandt kvinder, især i EU-regioner med et udviklingsefterslæb, og understreger, at uddannelse er en grundlæggende faktor for et samfunds udvikling og velfærd. Det håber derfor, at programmerne til støtte for kvinders uddannelse og mod tidlig

udtræden af skolesystemet, især for pigernes vedkommende, vil blive styrket.

5.10. Stadfæstelse af rettigheder og lighed er ikke noget, der bare dikteres oppefra, det kræver fuld, demokratisk inddragelse i hele samfundet. Samarbejdet med arbejdsmarkedets parter, ngo'er og borgerorganisationer på de forskellige niveauer vil derfor være altafgørende.

5.11. ØSU finder det påkrævet, at man allerede fra FN's næste generalforsamling begynder at forberede FN's femte internationale kvindekongress i 2005.

5.12. Af hensyn til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs specifikke rolle vil det være nødvendigt at inddrage repræsentanter for ØSU i Kommissionens delegation til den næste særlige samling i FN's generalforsamling.

Bruxelles, den 27. april 2000.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg
